

Valiukenas M.E.
6140 So. Tripp Ave.
Chicago IL 60629

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXI MAY – GEGUŽĖS 14, 1996 Nr. 19

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Prie Motinos Marijos suklaupiame atėję. (Kryžių kalno vaizdelis)
Nuotrauka iš Juozo Polio albumo "Malda Lietuvai"

Švenčių proga paprastai vieni kitus sveikiname ir išreiškiame gražiausius linkėjimus net ir tolimesniems pažįstamiems, su kuriais rečiau bendraujame. Ir sveikintojai, ir sveikinamieji yra išitinkinė, kad ta ypatinga diena, visų bendrai švenčiama, kažkaip suartina, sujungia tarytum į glaudesnę giminystę. Juo labiau tą galime pasakyti apie Motinos dieną, nes motina yra pagrindinė šeimos jungtis. Nors motinai oficialiai pagerbti metuose skirta viena diena, tačiau mama į kiekvieno mūsų pasąmonę yra įspaudusi neišdildomą žymę, lydinčią visą gyvenimą.

Motinos vardas visiems toks svarbus, kad jį žmonės linkę panaudoti ir kitoms sąvokoms, turinčioms ypatingos reikšmės tam tikrai bendruomenei. Dažnai motinos vardu pavadinama tėvynė, jungianti visus jos gyventojus į tautinę bendruomenę, kaip motina sujungia savo vaikus į vieną šeimą. Kadanigi motinos – tėvynės šeima jau siekia milijoninius skaičius, "vaikų" tarpe pasitaiko daug daugiau įvairumo, skirtumų, net nesutarimų, kaip tikrąją prasmę apibendrintoje šeimoje.

O vis dėlto motinos-tėvynės paskirtis visai panaši: puoselėti vienybę ir dirbti visos šeimos, šiuo atveju – vi-

šos tautinės bendruomenės, gerovei. Tiesa, kartais šis uždavinys sunkiai įgyvendinamas. Toli pavyzdžių ieškoti nereikia – jų gausu ir lietuvių tautoje. Prieš kone penkiasdešimt metų Lietuva išgyveno skaudų savo vaikų padalinimą. Viena dalis buvo išblokuota iš tėvynės ir pasmerkta ilgus dešimtmečius klaidžioti, ieškoti sau vietos svetimuose kraštuose. Tiesa, tie kraštai buvo draugiški, teikė globą, sudarė progą benamiams susikurti naują gyvenimą, įleisti šaknis į naują žemę, bet vis tiek tai nebuvo sava šalis.

Antroji dalis vaikų liko savo tėvynėje, kurios likimą taip pat valdė svetimi, užgožę lietuvių gyvenimo tikrovę sava ideologine sistema, pakeitę tautoje rastąsias vertybes atneštosiomis. Kas lengvai nepasidavė svetimųjų peršamam gyvenimo būdai, buvo sunaikintas arba perkultūrizuotas gulagų "mokyklose". Tuo būdu atsirado dar viena mūsų tautiečių dalis – tremtiniai, politiniai kaliniai. Jų pasaulėžiūra taip pat skyrėsi nuo anų dviejų grupių.

Vakarų kraštuose išsikūrę lietuviai nejučiomis pasisavino naujosios tėvynės pasau-

lėjautą, kultūrą, vertybes, atėjusius į jų gyvenimą iš aplinkos, įgyto mokslo bei patirties. Tėvynėje pasilikusieji išmoko prisitaikyti prie okupanto diktuojamų sąlygų bei reikalavimų. Juk gyventi reikėjo, o išsivadavimo viltis atrodė net neįsivaizduojama. Lietuvių patarlė teigia, kad "ir šuo kariamas pripranta". Net tuos, kurie nuolat stengėsi plaukti prieš "raudonąją srovę", net ir juos dešimtmečių slinktis nejučiomis pakeitė: tarp tų dviejų lietuvių tautos dalių – vienos Rytuose, antros Vakaruose – ilgainiui vėrėsi vis gilesnis tarpekliis.

Ir kažin kiek būtume vieni nuo kitų nutole, jeigu staug nebūtų įvykęs pats didžiausias stebūklas: prašvitus laisvės rytui motinai-tėvynei, atsirado galimybė vėl akis akin susitikti jos išblaškytai šeimai. Pirmasis susitikimas, tiesa, nebuvo per daug džiuginantis. Atrodė, kad niekas nepajėgs nutiesti pastovesnio tilto tarp esančių svetimuose kraštuose ir gyvenančių Lietuvoje tautiečių. Pradėta kalbėti apie "jūs ir mes" sąvoką, kurios laikosi net ir dabar atvykstantys apsigyventi į JAV lietuviai. Jie vengia jungtis į ankstesniųjų imigrantų veik-

LAIŠKAS MIRUSIAI MOTINAI

Aurelija M. Balašaitienė

Mamyt,
Tavęs nėra, bet aš rašau tau laišką.
Jis ašarom suvilgytas, neaiškus,
kaip skęstanti pavasario migla,
kaip ta tamsi rudens diena,
kai po aušros negrįžta saulė tolina.
Tavęs nėra...
Bet noriu viską Tau aš išsakyti,
ko būnant Tau gyvai neišsakiau,
ko negalėjau parašyti.
Tu klausdavai manęs, ko aš liūdnu,
bet aš tylėjau, nes maniau, kad aš tvirta
kaip vandenyno pakraščio uola.
Maniau, kad aš gyvenimo audras pakelsiu
be skundo ir be Tavo mylinčio peties...
Aš ryt prie Tavo kapo pasimelsiu,
ir jausiu aš švelnutę Tavo ranką:
ji, kaip gaivi rasa, manas akis palies...
Gal tau tada manęs reikėjo,
kad Tavo liūdesį savajame matyčiau?
Bet Motina buvai ir tyliai tu kentėjai...
Ir liko žodžiai nebeišsakyti,
ir liko ašaros be žodžių, be paguodos...

Rašau Tau laišką, Mama,
bet tu jo jau nebeskaitysi...
Aš siųsčiau jį su balto angelo sparnu,
su saulės spinduliu pirmu...
Bet kada nors, anapus žemės vargo,
anapus vakaro saulėleidžių
Tave nežemiškoj šviesoje aš pamatysiu....

MOTINA – ŠEIMOS JUNGTIS

Danutė Bindokienė

lą, stovi atokiai nuo renginių, spaudos ir apskritai glaudesnio bendravimo. Tai stebina ir skaudina seniau šiame krašte išsikūrusius, kurie tikėjosi, kad naujieji imigrantai iš Lietuvos perims daugybę darbų iš pavargusių vyresniųjų lietuvių visuomenės rankų.

Reikia manyti, kad tas nesusišnekėjimas yra tik laikinas, praeinantis reiškinys, nes stipri, vieninga, veikli lietuvių visuomenė dabar ypač reikalinga tėvynei. Pavojai Lietuvai toli gražu nepasibaigė vienu rašiklio brūkštelėjimu po Nepriklausomybės akto 1990 m. kovo 11 d. Atrodo, kad anuomet laisvės kaina buvo kažkaip per žema, tad iš mūsų gali būti pareikalauta papildomo užmokesčio.

Lietuvos kaimynė iš Rytų kol kas pasitenkina užuominomis, grasinimais ir priekaištais, bet gali ir konkrečiai pasikėsinti į Lietuvos nepriklausomybę. Tikriausia apsauga nuo galimos agresijos

– NATO narystė, kuriai dėl suprantamų priežasčių priešinosi Rusija, o vakariečiai, Maskvai nuolaidžiaudami, tenkina ir šią pavojingą jos užgaidą. Štai kodėl mums šiandien reikia vienybės, kodėl būtina pajusti artimą ryšį tarp visų tautiečių ir kartu dirbti, kad NATO narystės durys Lietuvai būtų atidarytos.

Nėra abejonės, kad mūsų tėvynė ilgainiui išspręs politines, ekonomines ir buitines problemas, varginančias ją pirmaisiais laisvės metais. Mūsų paskirtis yra dėti visas galimas pastangas ir užtikrinti tos laisvės tęstinumą. Jeigu leisime tarpusavio kivirčams, ambicijoms, tikriems ar išsivaizduotiems skirtumams suskaldyti lietuviškąją visuomenę užsienyje į mažas grupes, negalime net tikėtis būti veiksmingi.

Motinos dienos proga pasižadėkime ieškoti, kas mus jungia, ir vengti, kas skiria. Sakoma, kad vienybėje-galybė. Esame visi tos pačios motinos Lietuvos vaikai, tai ir elkimės, kaip vieningai šeimai pridera.

"Vilties" draugija ir "Dirvos" redakcija nuoširdžiai sveikina "Draugo" dienraščio vyriausiąją redaktorę DANUTĘ BINDOKIENĘ jos gimtadienio proga. Linkime tolesnio jūsų neblėstančios kūrybinės galios žydėjimo ir visokeriopos sėkmės gyvenime

Algirdas MATULIONIS
Jonas JASAITIS

Girdėta iš Vilniaus

• **NERIMAS DĖL KAIMYNŲ ELGESIO.** Lietuvos derybų su Latvija delegacijai kelia nerimą tai, kad, nepaisydama duoto žodžio, kaimyninė šalis savo parlamento komitetuose jau pradėjo svarstyti ir ketina pateikti ratifikuoti licencinės sutarties su bendrovėmis AMOCO bei OPAB projektą. Tai mūsų šalies diplomatai pareiškė prieš išvykdami į Rygą, kur pirmadienį prasidėjo eilinis Lietuvos ir Latvijos derybininkų susitikimas.

• **PUOLA KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĄ.** Daugumą Seime turinti Demokratinės darbo partijos frakcija ruošia interpeliacijos tekstą krašto apsaugos ministrui Linui Linkevičiui. Jeigu L. Linkevičius, pasitraukęs iš LDDP, tačiau pasilikęs ministro pareigose, neatsistatydins arba nebus atstaty-dintas kitą savaitę, valdančioji frakcija pradės parašų rinkimą dėl interpeliacijos pateikimo Seimui. Tai pareiškė trečiadienio spaudos konferencijoje LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas.

• **TAUTININKAI NELABAI PASITIKI KONSERVATORIAIS.** Lietuvių tautininkų sąjunga palaiko bet kokias pastangas ar veiksmus, kurie "suteiktų opozicines partijas, skatintų jų bendradarbiavimą, prisidėsiantį prie geresnių rezultatų Seimo rinkimuose", tačiau Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) kreipimasi į kitas partijas, kurios kviečiamos bendradarbiauti, artėjant Seimo rinkimams, laiko "propagandiniu priešrinkiminiu veiksmu". Tai pareiškė spaudos konferencijoje Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona. Šio konservatorių kvietimo neįmanoma laikyti tikru, kadangi "apie tai sužinome tik iš televizijos žinių". Jis taip pat pabrėžė, kad tautininkai "turi gana daug svarbių, reikalingų valstybei pasiūlymų, yra parengę solidžią rinkiminę programą". Gegužės 18 dieną įvykusiančiame Lietuvių tautininkų sąjungos tarybos posėdyje, sakė R. Smetona, jie ketina galutinai nuspręsti dėl dalyvavimo Seimo rinkimuose būdo: "eis vieni, koalicijoje ar bloke". Šiame posėdyje bus taip pat svarstomas ir konservatorių "kvietimas" bendradarbiauti.

• **IŠBANDYMAS.** Lietuvių tautininkų sąjungos frakcijos Seimo seniūnas Leonas Milčius tikisi, kad Prezidentas Algirdas Brazauskas atsižvelgs į aštuonių partijų "argumentuotą ir nepolitizuotą" kreipimąsi, kuriame jis prašomas atšaukti paskelbtą eilinių Seimo rinkimų datą – spalio 20-ąją ir paskelbti paankstintus rinkimus – rugsėjo 29 dieną. Spaudos konferencijoje jis sakė, kad "tai tarytum lakmuso popierėlis, iš kurio bus aiškiai matyti, ar Prezidentas toliau atstovaus tik vienai partijai, ar atsižvelgs į daugelio žmonių ir partijų prašymą". Lietuvių tautininkų frakcijos Seimo seniūnas sakė, kad jeigu Prezidentas nepaankstins rinkimų, teks svarstyti, "ar ši data – spalio 20-oji – nesiejama su kažko daugiau ir už Lietuvos ribų".

• **NETEKTYS.** Lietuvos mokslo visuomenė neteko vienos žymiausių mūsų krašto geobotanikų Vilniaus universiteto profesorės, habilituotos gamtos mokslų daktarės Marijos Natkevičaitės-Ivanauskienės. Devyniasdešimtmetė mokslininkė po ilgos ligos mirė balandžio 30 d. Vilniuje.

Lietuvos rašytojų sąjunga su liūdesiu pranešė, kad gegužės 1 dieną, eidamas 90-tuosius metus, Kaune mirė žymus prozininkas ir vertėjas, buvęs politinis kalinys Kazys Jankauskas. Naujausios jo knygos: "Dvi galaktikos" (1990), "Šermukšnis prie ežero" (1996).

• **PARODA.** Vilniuje, Tautinėje galerijoje atidaryta Antano Žmuidzinavičiaus kūrybos paroda, skirta jo gimimo 120-osioms metinėms. Joje matome beveik pusantro šimto paveikslų iš Lietuvos dailės muziejaus, taip pat kitų muziejų fondų bei privačių rinkinių, šeimos archyvo.

• **DAR VIENAS IŠPUOLIS PRIEŠ SPAUDĄ.** Apiplėštos Vilniuje, Antakalnio g. Nr. 31 išikūrusių savaitraščio "Dialogas" ir žurnalo "Mokykla" redakcijų patalpos. Vyriausioji redaktorė Elena Tervidyte, ankstų rytmetį pirmoji atėjusi į darbą, išvydo kraupų vaizdą: visų kabinetų durys buvo išlaužtos, ant grindų mėtėti dokumentai, straipsnių rankraščiai. Pavogta keletas diktofonų, audiokasėčių su davusių interviu asmenų įrašais, išlaužti seifai. Tačiau labiausiai visus žurnalistus sukrėtė tai, kad iš leidybinio centro pavogta visa kompiuterinė įranga, fakso aparatas. Šiuo metu savo jėgomis redakcija nepajėgi atnaujinti leidybą. Tad kreipiamasi pagalbos į žmones ir organizacijas tikintis, kad atsiras galinčių padėti pedagoginės spaudos leidėjams.

• **MEMORIALINĖ LENTA STASIUI ŠALKAUSKIUI.** Gegužės 3-ąją Kauno technologijos universiteto administravimo fakultete (K. Donelaičio g. 20, kur prieš karą buvo Vytauto Didžiojo universitetas) atidengta memorialinė lenta žymiam lietuvių filosofui ir pedagogui, profesorui Stasiui Šalkauskiui, pažymint jo gimimo 110-ąsias metines. 1939 metais profesorius Stasys Šalkauskis buvo išrinktas Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi, bet 1940 metais sovietinių okupantų buvo tuojau pat iš pareigų atleistas, o, uždarius teologijos filosofijos fakultetą, pašalintas ir iš profesūros. Pašlijus sveikatai, mirė 1941 metais.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

Varžo imigraciją

Gegužės 2 d. JAV Senatas 97-3 balsais patvirtino naują įstatymą, nukreiptą prieš nelegalią imigraciją į JAV. Šiuo metu JAV sienas prižiūri 5,175 agentai. Tas skaičius bus kasmet didinamas. Įstatymas skiria lėšas 14 mylių ilgumo užtvarei pastatyti pagal Meksikos–Kalifornijos sieną. Numatoma griežčiau bausti imigrantus, kurie atvyko Amerikon nelegaliai, bus pagreitinta imigrantų ištrėmimo procedūra, smarkiau baudžiami nelegalių dokumentų padirbėjai, o taip pat ir Amerikos darbdaviai, kurie samdo nelegaliai atvykusius. Numatoma pasamdyti dar 300 naujų imigracijos inspektorių, kurie persekios užsieniečius, užsibuvusius krašte ilgiau, negu jų vizos leidžia.

Naujas įstatymas paliečia ir politinius pabėgėlius, kurie siekia šiame krašte prieglobsčio. Daug jų atvyksta be jokių dokumentų. Bus reikalaujama įrodymų, kad bėgliai tikrai buvo persekiojami šalyse, iš kurių jie atbėga. Dar neseniai daug bėglių buvo iš Salvadoro, Gvatemalos, Turkijos. Šiuo metu daugiau atvyksta iš buvusios Jugoslavijos, Irako, Šri Lankos, Somalio, Kinijos.

Per daug minų

Gegužės mėnesį Ženevoje pradėjo posėdžiauti Jungtinių Tautų organizuotos 57 valstybių delegacijos. Jų uždavinys – paruošti naują tarptautinę konvenciją dėl žemės minų. Šiuo metu žemės minos kas mėnesį sužaloja apie 2,000 žmonių, daugiausia civilių, ypač dažnai vaikų. Minos daugiausia žalos padaro šalyse, kur vyko ar vyksta pilietiniai karai, kaip Angoloje, Kambodžoje ar Bosnijoje.

Kai kurios valstybės siūlo visiškai uždrausti naudoti žemės minas. Kitos siūlo uždrausti tik kai kurias minas, kaip, pavyzdžiui, plastikines, kurių žemėje negali rasti metalo detektoriai. Siūlomos ir susinaikinamos po tam tikro laiko minos. Apie 30 valstybių pasisako už visišką minų uždraudimą. Tam priešinasi Kinija nurodydama, kad ji turi labai ilgą, sunkiai apsaugomą sieną, o minos esančios pigus ginklas, saugantis šalį nuo priešų. Kinija pati minas naudoja ir daug jų pardavinėja kitoms šalims. Kinijos delegacija siūlė atidėti minų klausimą dar 20-čiai metų. Vakarų valstybių

atstovai tvirtino, kad minos niekad nėra paveikusios praityje įvykusių karų rezultatų, tačiau jos yra nužudžiusios daugiau nekaltų žmonių, negu įvairūs branduoliniai, cheminiai ar biologiniai ginklai. Prieš naują konvenciją pasisakė Rusija, Indija, Pakistanas ir Egiptas.

Italija – kairėn!

Italija pagarsėjo savo nepastoviomis vyriausybėmis. Po II Pasaulinio karo pasikeitė 54 vyriausybės, o paskutiniuose parlamento rinkimuose gimė dar viena, kuriai nenumatoma ilgesnė ateitis. Daugumą laimėjo "reformuoti" komunistai ir įvairios kairiosios grupuotės. Italijos komunistų partija visada būdavo stipri. 1976 metais jai pavyko laimėti 34 proc. balsų. Tačiau krikščionys demokratams tais metais gavo 38 procentus ir sudarė vyriausybę. Šiuo metu Italijos komunistų partija yra suskilusi. Šalia "nereformuotų", kuriems vadovauja Fausto Bertinoti, komunistų, už kuriuos balsavo 3,215,960 italų, atsirado Massimo D'Alema vadovaujama "Demokratinė kairiųjų partija", kuri gavo 7,897,044 balsų.

Rinkimuose koalicijai vadovavo gana nuosaikūs ekonomistas Romano Prodi. Jam teks sudaryti naują vyriausybę. Senate, kuris turi 315 vietų, kairiųjų koalicija turi 157 vietas. Žemuosiuose rūmuose, kuriuose yra 630 atstovų, visų rūšių kairieji laimėjo 319 vietų.

Europos Sąjungos spauda spėlioja, kur Italija žengs su savo kairės koalicija. Komentatoriai mano, kad Italijai reikėtų reformuoti savo rinkimų sistemą. Paskutiniame parlamente buvo net 26 politinių grupelių atstovų, kuriems sunku rasti bendrą kalbą.

Amerikos svečias – J. Arafatas

Palestinos valdžios prezidentą J. Arafat'ą gegužės 2 d. iškilmingai priėmė Baltuosiuose Rūmuose prezidentas Clinton'as. Pasitarimai buvę naudingi ir reikšmingi. Anksčiau už Arafat'ą Washingtone lankėsi Izraelio premjeras Shimon Peres, kuris po pasikalbėjimų su prezidentu Clinton'u New York'e dar kalbėjo Amerikos žydų didesniųjų organizacijų pirmininkų konferencijoje. J. Arafat'as, kuris neseniai dar buvo pravardžiuojamas didžiausių Viduriniųjų Rytų teroristu, pasakė diplomatišką kalbą Jungtinėse Tautose.

Sunkiausias taikos derybų klausimas – Jeruzalės miesto priklausomybė. Palestiniečiai skelbia, kad jų ateities tikslas yra sukurti Palestinos valstybę su sostine Jeruzalėje. Izraelis neslepia, kad Jeruzalė buvo, yra ir bus tik Izraelio sostinė.

Prezidentas Arafat'as pasiskundė prezidentui Clinton'ui, kad Vakarų pasaulio valstybės pažadėjo palestiniečių savivaldai per penkerius metus suteikti 2 milijardus dolerių paramos, tačiau iki šiol davė tik 27 milijonus. JAV pažadėjo 500 mln. dolerių, bet davė tik 156 milijonus.

"Per daug arabų"

Prancūzijoje, kaip ir JAV Kongrese, sustiprėjo debatai, dėl vis didėjančios legalių ir nelegalių imigrantų, problemos. Dešinioji Tautinio Fronto partija, vadovaujama Le Pen, paskutiniuose parlamento rinkimuose laimėjo 15 proc. balsų, nors Prancūziją valdo dešinieji degolininkai. Le Pen pagrindinė politinė linija yra: "Pas mus per daug arabų". Gyventojų skaičiavimas parodė, kad kasmet atvyksta apie 100,000 imigrantų. Į šį skaičių neįeina nelegalūs "svečiai", kurie, kaip spėjama, sudaro apie 50,000 per metus. Prancūzai skundžiasi, kad arabai atima iš jų darbus. Dar blogiau, kad imigrantai, patys negaudami darbo, naudoja prancūzų šalpos sistemą.

Čečėnai kovoja

Žuvus Čečėnijos nepriklausomybės kovotojų vadui Dž. Dudajevui, dėl vyriausio vado vietos prasidėjo varžytinės. Vieni palaiko karo vadą Šamilį Basajevą, kiti pasisako už nuosaikesnį čečėnų veikėją Aslaną Maskhadovą. Dar kiti klauso Zelimkhano Jandarbijev'o. Rusijos prezidentas nori užbaigti karo veiksmus Čečėnijoje iki artėjančių prezidento rinkimų. B. Jelcinui pakenkė gynybos ministro generolo Gračev'o kalba rusų parlamente. Jis pasakė, kad jam reikia klausyti prezidento įsakymų, tačiau paskelbtos paliaubos, naudingos tik Jelcinui, leido "banditų grupuotėms persigrupuoti ir sustiprėti". Rusų valdžios sluoksniai pripažino, kad karas Čečėnijoje kainavo valdžiai apie 5 milijardus dolerių. Kovos atskleidė, kad rusų kariuomenei trūksta drausmės ir gerų vadų. Jei Jelcinas rinkimus pralaimės, daug prie to bus prisidėjęs ir čečėnų sukilimas.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

KAIP MES IŠLIKOME?

Tokį klausimą ne kartą yra tekę išgirsti tiek sovietmečiu, tiek ir Atgimimo laikotarpyje. Kiekvienas, bent kiek giliau susipažinęs su totalitarinės imperijos prievartos ir propagandos metodais, ne be reikalo nustemba. Juk pusę šimtmečio, diena po dienos į galvas buvo kalamos dogmos apie "tarybinę liaudį ir "proletarinį internacionalizmą". Ir štai Atgimimas – taiki, santūri, net dainuojanti, tačiau vis dėlto nesulaikoma revoliucija. Visuotinė kova už savos valstybės atkūrimą, pajėgusi išvyti pačio galinčiausio ir žiauriausio pasaulyje okupanto kariauną. Stebuklas?

Be abejo, ir stebuklas. Bet jam įvykti reikėjo visiškai realių sąlygų. Apie tai ir būtina pasakyti, nes septintaisiais nepriklausomybės metais jai iškilo mirtinas pavojus. Kruvinasis slibinas tikėjosi visko, laikė Lietuvoje didžiulę karinę jėgą, KGB, LKP, bet prieš jį pakilo absoliuti tautos dauguma. Jis netikėjo giesmės galia, tautinio atsinaujinimo dvasios stiprybe ir užspringo nuo pirmųjų dainuojančios revoliucijos aukų kraujo. Tačiau dabar, abejingo pasaulio galingųjų ne tik nepasmerkta, bet netgi dosniai pašertas, jis jau atsigavo ir kyla prieš visą laisvąją žmoniją. Dar baisenis, dar labiau ištroškęs nekaltų kraujo.

Okupacijos metais mes dar turėjome BAŽNYČIĄ. Net paversta į "paveikslų galeriją" ar "mokslinio ateizmo muziejų", "filharmoniją" arba net kolchozo sandėlį, ji nepalūžo. Net kryžių nuplėšus, net altorių apvogus ir išniekinus, ji liko šventove. Chamo triumfas buvo pasigailėtinai menkas. Kuklūtė kaimo bažnytėlė turėjo daugiau galios, negu visa šutvė treniruotų "lektorių" ir bailių išverstaskūrių.

Mes turėjome MO-KYKLĄ. Nuolatos sekama, gąsdinama ir niekinama, ji taip ir netapo okupacijos

įrankiu, nors ir labai nukentėjo. Meno ir mokslo šviesa niekada negali būti suderinama su nužmoginančios ideologijos kėslais. Pradinių klasių mokytojas gaudavo mažesnę algą, negu tos pačios mokyklos valytoja, turėjusi "du etatus", su kuriais susitvarkydavo per porą popietės valandų. Tačiau mokytojas išliko švietėju. Jei jis negalėjo tiesiai išsakyti savo mokiniams apie meilę Tėvynei ir Laisvei, padarydavo tai kitomis priemonėmis. Pačiais žiauriausiais pokario metais pradžios mokyklos mokytoja išsivesdavo mažuosius prie piliakalnio, papasakodavo legendą apie praeities karžgius, padeklamuodavo: "jū aukštus valdovus užmigdė kapai, o ji tebestovi dar vis" ir pasiūlydavo kartu padainuoti. Tyliai dainuodavo "Kur lygūs laukai", "Nubalti jau žirgeliai", "Anoj pusėj Dunojėlio". Vos ne pusšimtis metų praėjo, bet to, ką ši mokytoja išmokė, niekas iš širdies neištrinė. Be mokyklos nebūtų buvę ir Atgimimo. Juk, vietoj sunaikintų Užpoliarėje ir išvykusių į Vakarus, reikėjo užauginti naują inteligentų kartą.

Mes turėjome TĖVIŠKĘ. Tai buvo mūsų gimtasis kaimas, baisiausiai drąskomas ir girdomas. Tačiau TĖVAI, gal net patys to neįjausdami, ugdė meilę kiekvienam gimtosios sodybos kampeliui.

Bolševizmas paniškai bijojo šeimos. Jis stengėsi supjudyti vaikus su tėvais, apšaukti juos prietaringais, tamsiais, atsilikusiais, kuriuos "reikia perauklėti tarybinio mokslo šviesoje". Ši pragariška veikla sudaužė tūkstančius likimų, tačiau lietuviškosios šeimos tradicijų iki galo neišveikė: ne visi prasigėrė, ne visi tapo bendrabaučiu, "laisvųjų" ir "spartuoliškų" statybų valkatomis. Kad mes išlikome lietuviais, ačiū Jums, mūsų brangiosios MAMOS.

PAVOJINGAS PASAULIS, KURIAME GYVENAME

Juozas Žygas

Dabar nerašysiu apie kažkokius kosminius pavojus, kurie yra buvę praeityje ir bus ateityje. Ne taip seniai netoli Žemės praskriejo iki šiol nežinoma kometa. Kada nors nežinomi asteroidai gali mūsų žemę aplankyti. Bet dėl to mums dar galvos nereikia sukti. Kosminių kūnų judėjimo žmogaus protas negali reguliuoti.

Gyvenimas yra audringas vandenynas, kuriame mūsų laivelis lyg riešuto kevalas blaškomas. Ne tik mūsų – pavienių žmonių, bet tautų ir valstybių. Todėl yra labai svarbu, kas prie valstybės vairo stovės! Šis pavojus nėra nežemiškas, bet pačių žmonių sukurtas. Komunizmas ir nacizmas daugiau žmonių sunaikino, daugiau miestų ir kaimų sugriovė, negu žemės drebėjimai, uraganai, tornadai ir kitos gamtos stichijos, bendrai sudėjus. Bet žmonės iš tos patirties nenori pasimokyti. Turbūt taip yra todėl, kad į valdžią ateina žmonės, kurie istorijos žinių beveik neturi.

Homines historiarum ignari semper sunt pueri. (Žmonės nusidawimu nepazinstantieji wis yra vaikai, "AUSZRA", Nr. 1, 1883 m. – Žmonės, nežinantys savo istorijos, visada yra vaikai.) Yra pavojinga gyventi tokiaime pa-

saulyje, kur galingųjų valstybių vairs yra nepatikimose rankose.

Man prisimena apysaka apie tuos laikus, kuomet burlaiviais žmonės į Ameriką plaukė. Viduryje Atlanto laivas pateko į didžiulę audrą. Burių stiebai braškėjo. Bangos, atsitrenkdamos į laivą, apledavo denį. Keleiviai buvo panikoje, o mažas vaikutis ramiai kaladėlėmis žaidė. Žmonės nustebo jo klausė...

– Vaikuti, kodėl tu nebijai ir ramiai žaidi?

Vaikutis jiems atsakė:

– Ko aš turėčiau bijoti, kuomet mano tėtis prie vairo?

Bet ką daryti tuomet, kai matome, kad tas, kurio rankose vairs, nežino, kuria linkme reikia vairą sukti. Kad Bill Clinton istorijos žinių neturi, tą jis pats savo kalbose patvirtina. Kalbėdamas apie Čėčėniją pasakė, kad "jokia respublika neturi teisės iš federacijos išstoti". Jeigu bent kiek apie istoriją žinotų, tai negalėtų teigti, kad Čėčėnija savo noru į Rusijos federaciją įstojo. Manėčiau, kad prezidentas turi patarėjus ir tuos, kurie kalbas rašo. Tai parodo, kad vadinamiesiems "patarėjams", taip pat patarėjų reikia, jeigu jie nežino, kad Čėčėnija po

ilgų kovų buvo užkariauta.

Pagrindinė klaida yra ta, kad Rusiją bandoma lyginti su Amerika, kuri taip pat sudaryta iš daugelio valstijų. Tačiau užmirštama pažiūrėti į didžiulį skirtumą. Amerikos valstijų gyventojai yra įvairių tautybių imigrantai, o Rusijos "respublikos" ir vadinamosios "autonominės" teritorijos, yra sudarytos iš atskirų ir dažniausia senos kultūros tautų, kurios beveik visos buvo kazokų užkariautos.

Štai vienas pavyzdys – Armenija. Armėnai pirmieji krikščionybę II-rame šimtmetyje priėmė. Jie turi savo seną kultūrą. Architektūros paminklai, bažnyčios siekia net IV-tą šimtmetį po Kristaus gimimo. Rusijos lyginimas su Amerika yra labai pavojingas vien tik dėl to, kad ji pasiliko vienintelė imperija. Amerika po praėjusio karo stengėsi visokią imperiaлизmą panaikinti, bet visuomet ties Rusijos slenksčiu sustodavo. G. Bush ir B. Clinton garsiai apie tautų išsilaisvinimą kalbėdami, po to, antra burnos puse, aiškino, kad tik "vieninga Rusija nesubyrėtų!". Kuomet Maskvoje lankydamsis Bill Clinton Jelciną palygino su Lincolnu, tai buvo pasiekta absurdo viršūnė!

LABDARA REIKALINGA IR NAMIE

Aurelija M. Balašaitienė

laisvų valstybių piliečiai, kurių tik nedidelė dalis bėgo nuo religinių ar kitokių persekiojimų. Taip susidarė margas Amerikos gyventojų spektras iš visų Europos, Azijos ir Afrikos tautų kilmės piliečių. Dauguma jų sudaro taip vadinamas "etnines grupes". Tik indėnai gali būti laikomi "tikrais amerikiečiais", nes jie gyvena Amerikos žemyne nuo pat savo atsiradimo žemėje.

Įsikūrę patogiai, o kai kurie net prabangiai, susiorganizavę į visuomenines, politines ir šalpos bei jaunimo organizacijas, pokarinės bangos Amerikos lietuviai suvaidino reikšmingą vaidmenį, reikalaudami laisvės pavergtai Lietuvai. Ją atgavus, šalpos organizacijos pradėjo rūpintis Lietuvos našlaičiais, ligoniais, seneliais, bedarbiais. Siunčiamos tonos drabužių, vaistų bei kitų gėrybių į iš okupacijos griuvėsių sunkiai atsikuriančią valstybę. Visa tai yra girtina ir kilnu. Tačiau kažkodėl niekas nemato naujai atvykusių vargo, įsikuriant jiems nepažįstame krašte, nežinant svetimų papročių, nemokant kalbos. "Pažadėtiosios žemės" suvi-

lioti, jie dalyvauja specialioje loterijoje, kurios laimėtojams suteikiamas pilnas legalių imigrantų statusas su teise po tam tikro laiko gauti Amerikos pilietybę. Tačiau atbudimas iš tos džiaugsmo euforijos susiduria su skaudžia realybe: kaip pradėti gyventi, kuo užsimokėti už pastogę, maistą, drabužius?

Teko susipažinti su tokia jauna laimėtojų šeima, kurios sūnelis turi vos vieną porą kelnaičių, o tėveliai neturi nei baldų, nei būtiniausių namų apyvokos reikmenų. Argi nereikia ir jais pasirūpinti? Labdara yra didelė dorybė, tačiau reikia įsidėmėti tai, kad ji privalo prasidėti ten, kur labiausiai reikalinga. "Labdara prasideda namuose", sako sena angliška patarlė ("Charity begins at home"). Iš dalies gal tai ir jų pačių kaltė, nes dauguma, net ir kviečiami, neišsijungia į vietines organizacijas, steigia savo klubus. Nors tame nėra nieko smerktino, tačiau savotiškai silpnina mūsų tautos himne taip gražiai apdainuotą vienybę. Jie nutolsta nuo Amerikos lietuvių visuomenės kamieno ir lieka beveik nepažįstami. Abi pusės turėtų aptarti šį klausimą.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

ŠAULIŲ SAJUNGOS VAIDMUO LIETUVOS GYNYBOJE

Vykstant Nepriklausomybės kovoms, V. Putvio –Putvinskio ir M. Šalčiaus pastangomis buvo įkurta karinė piliečių organizacija – Šaulių sąjunga, kurios pagrindinis uždavinys buvo padėti negausiai ir nepatyrusiai Lietuvos kariuomenei kovoti su priešais. Į Šaulių sąjungą būrėsi civiliai žmonės, norintys nors kiek padėti Tėvynei. Į jos gretas įsiliejo jau tuomet žymūs Lietuvos inteligentijos atstovai, kaip antai, T. Ivanauskas, A. Žmuidzinaičius, A. Vienuolis–Žukauskas, A. Klimas, B. Sruoga ir kiti. Toks būrys autoritetinių žmonių traukė Lietuvos gyventojus stoti į šią organizaciją. Visa ginkluotė, amunicija ir apranga buvo įsigyta už savas lėšas. Ilgainiui Sąjunga tapo viena gausiausių ir garbingiausių Lietuvos organizacijų. Sovietinės okupacijos išvakarėse savo gretose ji turėjo apie 62 tūkstančius narių. Sąjunga veikė kaip savarankiška karinio pobūdžio organizacija, įregistruota prie Krašto apsaugos ministerijos. Tik 1935 metais, po generolo St. Raštikio reformos kariuomenėje, Šaulių sąjunga tapo sudėtine kariuomenės dalimi. Apie šaulių svarbą Lietuvos gynybinėje sistemoje galime spręsti iš generolo St. Raštikio žodžių: "Valstybei ginti reikia ne svajoti, kaip vieną priemonę pakeisti kita, bet šiam svarbiausiam darbui imtis ir ieškoti visų priemonių, kokias tik tauta turi arba gali rasti. Stiprinkime kariuomenę, stiprinkime jos didžiausią talkininkę Šaulių sąjungą, stiprinkime ir visos tautos moralinį, kultūrinį ir medžiaginį gyvenimą. Neskaldykime, bet burkime visas tautos jėgas".

Prasidėjus Atgimimui, jau 1989 metais buvo pradėti žygiai Šaulių sąjungai atkurti. 1989 metų rugsėjo 20 dieną Kelmėje prie Vl. Putvio –Putvinskio kapo grupė Šaulių sąjungos atkūrimo iniciatorių davė priesaiką. Šalyje pradėti steigti šaulių būriai. Į šaulių gretas stėjo Sąjūdžio žaliaraiščiai, studentai, darbininkai, buvę partizanai ir politiniai kaliniai, intelligentai, norintys pratęsti garbingos prieškarinio organizacijos veiklą ir tradicijas. 1990 metų vasario 15-16 dienomis, dar prieš Lietuvos valstybingumo atkūrimą, Kaune įvyko Šaulių sąjungos atkuriamoji konferencija, kurioje dalyvavo jau 14-os šaulių dalinių atstovai.

Paskelbus Lietuvos vals-

tybingumo atstatymą ir įsteigus Krašto apsaugos departamentą, šauliai ryžtingai siekė, kad jų organizacija būtų pavaldi Departamentui, nors tam labai priešinosi tuometinis LŠS pirmininkas, dabar – Seimo narys A. Bendinskas ir jo šalininkai. Tačiau 1990 metų gegužės 26 dieną dalinių atstovų išplėstiniame pasitarime buvo priimtas nutarimas dėl pavaldumo KAD-ui per LŠS štabą, kuriam tuo metu vadovavo buvęs Krašto apsaugos ministerijos sekretorius, dabar – Lietuvos karo atašė Danijoje pulkininkas J. Gečas. Tačiau ilgainiui šis nutarimas nebuvo vykdomas, kadangi tam vėl pasipriešino dabar jau naujasis LŠS pirmininkas G. Jankus ir jo aplinka. Po to J. Gečas atsistatydino iš štabo viršininko pareigų ir perėjo dirbti į Departamentą.

Antrą kartą Šaulių sąjungai buvo pasiūlyta įsijungti į KAD-ą lemtingomis Lietuvai 1991 metų sausio įvykių dienomis. 1991 metų sausio 15 dieną LŠS vadas G. Jankus, nederinęs šio klausimo su Centro valdybos nariais, atmetė pasiūlymą suvalstybinti Šaulių sąjungą.

Šiuo metu Šaulių sąjungos vadovybė deda daug pastangų, kad būtų priimtas atitinkamas LŠS įstatymas, įteisinantis organizacijos integravimąsi į KAM sistemą, nors tai padaryti labai sunku. Šaulių veikla, uždaviniai ir tikslai labai artimi SKAT-ui, todėl kai kurie politikai klausia: kam reikalingas antros, pagal veiklos profilį panašios organizacijos įteisinimas? Ne kartą susitikimuose su valstybės vadovu ir pareigūnais esame pabrėžę, kad šiuo metu iš valstybės mes nieko nereikalaujame: nei aprūpinimo, nei lėšų, nei lengvatų. Savo veiklos vystymui mes daug tikimės iš išeivijos šaulių, kurie remia Lietuvos šaulius nuo pat atsikūrimo dienos. Nereikia užmiršti, kad iki okupacijos išeivijos lietuviai šauliams surinko 1 milijoną 700 tūkstančių litų pinigais, nupirko lėktuvą, daug ginklų ir aprangos.

Mums reikalinga Šaulių sąjungos įstatyminė bazė, kuri įteisintų šaulių veiklą, juos gintų socialiai. Būtina grąžinti iki LŠS likvidavimo turėtą turtą. Už tai šauliai atiduoda savo pasiryžimą, savanoriškumą, neatlyginamą darbą.

Vienu svarbiausių savo uždavinių matome šaulių dalyvavimą teritorinės gynybos veiksmuose. Lietuvos Res-

publikos Tautinės saugumo koncepcijos ir jos įgyvendinimo įstatymo projekte yra numatyta, kad teritorinės gynybos veiksmuose dalyvauja Šaulių organizacijos daliniai. Jie yra pavaldūs teritoriniams gynybos štabams. Jau dabar šaulių daliniai dalyvauja teritorinės gynybos veikloje: vykdomos bendros su savanoriais taktinės pratybos. Šauliai padeda, vykdam prievolininkų ir atsarginių apskaitą, sudaromi bendri veiklos planai.

Antras svarbus darbo baras – darbas su jaunimu, ruošiant jį karinei tarnybai Lietuvos kariuomenėje. Jau dabar mokyklose steigiami jaunųjų šaulių būriai. Moksleiviai mokosi rikiuotės, supažindinami su lengvąja ginkluote, ryšių priemonėmis, topografija, dalyvauja įvairiose kituose užsiėmimuose. Šiame darbe aktyviai galėtų pasireikšti į Šaulių sąjungą įstoję atsargos karininkai. Tikslinga, kad tokius būrelius globotų buvę partizanai, politiniai kaliniai, inteligentijos atstovai.

Kadangi Šaulių sąjungoje yra nemažai pagyvenusio amžiaus narių, o taip pat moterų, kurie koviniuose veiksmuose nedalyvaus, jiems keliama visai kiti uždaviniai. XVIII amžiaus pabaigoje ir XIX amžiaus pradžioje gyvenę žymus prūsų karo filosofas, generolas Karl Clausewitz savo filosofiniuose karo veikaluose didelį dėmesį skyrė tautos nesmurtiniam visuotiniam pasipriešinimui. Tai patikimas ginklas, davęs teigiamų rezultatų daugelio valstybių išsivadavimo kovoje. Šiuo būdu buvo palaužta sovietinė kariauna 1991 metų sausio–rugsėjo mėnesiais. Šaulių daliniuose reikia steigti grupes šaulių, kurie būtų parengti, reikalui esant, pakelti visuomenę nepaklusnumo akcijoms.

Augantis nusikalstamumas verčia kiekvieną Lietuvos pilietį susimąstyti apie šią valstybės blogybę. Šauliai yra numatę savo planuose tokias veiklos kryptis, kaip viešosios tvarkos palaikymas ir ginkluota objektų apsauga. Tačiau ir čia atsimušame į tai, kad nėra reikiamų įstatymų. Dar neišku, kiek laiko bus vilkinamas Šaulių sąjungos įstatymo priėmimas.

Po 5-10 metų Šaulių sąjungą aš matau Lietuvos Nacionalinės gvardijos arba kariuomenės sudėtyje.

LŠS vado pavaduotojas
Stasys IGNATAVIČIUS

Praneša Atviros Lietuvos fondas

V.BARTULIO "PAMOKA"

Šių metų balandžio 9 ir 10 d. Vilniuje, sausakimšoje Valstybinio akademinio dramos teatro mažojoje salėje, buvo rodoma Vidmanto Bartulio opera "Pamoka" pagal to paties pavadinimo Eugene Ionesco pjesę, kurią pastatė Kaune susikūręs "Menų sambūris", vadovaujamas vieno iškiliausių Lietuvos aktorių Valentino Masalskio. Tokį didelį susidomėjimą sukėlė "nutrūktgalviškas" sumanymas, apie kurį jau spėjo pasklisti garsas po operos premjeros kovo mėn. 14 d. Kauno Menininkų namuose.

Lietuvoje labai vertinamas keturiasdešimt dviejų metų kompozitorius Vidmantas Bartulis sukūrė šią operą 1993 metais, paakintas Vytauto Marijošiaus fondo (Chicago) 1992-95 metais skelbto vienaveiksmių lietuviškų operų konkurso. Jis ir laimėjo pagrindinę 1500 JAV dolerių vertės premiją. Atviros Lietuvos fondo Atlikėjų meno (Performing Arts) programa, siekianti skatinti menininkų ieškojimus, suteikė 2700 JAV dolerių paramą operos "Pamoka" pastatymui. Dar beveik kita tiek pridėjo Vytauto Marijošiaus fondas. Taip buvo palaikyta įdomi, valstybės iki šiol nremto "Menų sambūrio" iniciatyva.

Lietuvos teatrai nelepina savo publikos eksperimen-

tais. Tad buvo suprantamas jos noras savo akimis pamatyti šiuolaikines lietuviškos operos ir Eugene Ionesco pjesės "kentaurą", kurį, be to, į sceną išvedė ne profesionalūs dainininkai, o dramos teatro aktoriai Valentinas Masalskis (Mokytojas), Audronė Paškonytė (Mokinė), Robertas Vaidotas (Tarnaitė). Jiems scenoje talkino Nacionalinio simfoninio orkestro perkusistas Saulius Astrauskas, klavišinių instrumentų atlikėjas, tarptautinių konkursų laureatas Kazimieras Stonkus bei įrašas (garso operatorius – Arnoldas Ake-laitis). Operai dirigavo pats basakojis kompozitorius, kaip ir penki atlikėjai, vilkintys ekstravagantiškai komiškus Jono Arčikausko sukurtus apdarus. Beje, trys iš čia minimų menininkų – Masalskis, Bartulis ir Arčikauskas – šiemet pelnė už ankstesnius spektaklius Kristoforo statulėles, kasmet įteikiamas geriausiems Lietuvos scenos kūrėjams Tarptautinės Teatro dienos proga.

Kraupi ir komiška mirties pamoka, pusantros valandos trunkanti paradoksali siaubo studija sukėlė prieštaringus vertinimus. Jau vien tai pagyvino gana ramius, polemikų stokojančius, retai susitinkančius teatralų ir muzikų pasaulius.

PAGALBA STUDIJUOJANTIEMS UŽSIENYJE

Atviros Lietuvos fondo Studijų užsienyje informacijos centras mini penkerių metų sukaktį. Dalyvauti gegužės 10 d. sostinėje rengiamoje iškilmėse pakviesti aukštųjų mokyklų atstovai, Britų Tarybos, Amerikos ir Prancūzų kultūros centrų vadovai, žurnalistai.

1991 metais įsikūręs centras savo veiklą pradėjo, kaupdamas ir platindamas žinias apie Šiaurės Amerikos universitetus. Šiuo metu jame galima sužinoti apie studijas maždaug penkiolikoje valstybių. Veikia specializuota skaitykla, čia dažnai rengiami seminarai, demonstruojamos vaizdajuostės apie studijas užsienyje. Centro telkiamų žinių svarbą liudija ir skaičiai: šiuo metu JAV mokosi daugiau kaip 170, Norvegijoje – apie 20, Švedijoje – apie 80 studentų iš Lietuvos. Yra ir Anglijoje,

Vokietijoje, Čekijoje, Italijoje, netgi Indijoje studijuojančių lietuvių.

Atviros Lietuvos fondas (ALF) įkurtas Vilniuje 1990 metais. Tai vienas iš daugiau kaip dvidešimties fondų, kuriuos Rytų ir Vidurio Europoje įsteigė JAV finansininkas ir filantropas George Soros. ALF tikslas – paremti atviros, demokratinės visuomenės kūrimąsi Lietuvoje. ALF 1995 metų biudžetas – 4.5 milijono dolerių.

Neseniai buvo paminėta ALF penkerių metų veiklos sukaktis. Per tuos metus fondas paskyrė daugiau kaip 12 milijonų dolerių įvairiems projektams. Pagrindinės veiklos kryptys: mokslo ir studijų reformos skatinimas, mokslo ir studijų internacionalizavimas, humanitarinių ir socialinių mokslų modernizavimas.

AMERIKOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

DEŠIMTOSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ
ŠVENTĖS BELAUKIANT

Pavasaris – koks nuostabus metas. Ta nepaprasta pakylėta nuotaika, kai žinai, kad netrukus tavo akis glamonės trapią žalumą, žiedas po žiedo džiugins širdį savo grožiu, gaivus pavasarinis vėjelis primins, kad vasara jau čia pat. O su ateinančia vasara, artinasi ir Dešimtoji Lietuvių Tautinių Šokių šventė. Liepos 6-oji jau visai netoli. Tą dieną turėsime progos pabūti kartu tūkstantinėje lietuvių minioje, pasipuošusioje tautiniais rūbais. Mus jungs lietuviška muzika ir smagus lietuviškas šokis. Nepraleiskime progos būti kartu. Suvažiuokime į Chicago, į Rosemont Horizon, į jubiliejinę dešimtąją tautinių Šokių šventę.

Kažin, ar yra kas gardesnio už šaltinio vandenį; vėsus, saldus, gaivinantis. Išgeri ir tari: aaa, kaip gardu.

Nieko nėra puikesnio už mūsų lietuviškus tautinius šokius. Pašoki ir sakai: ooo, kaip smagu. Vanduo gaivina kūną, šokis – sielą. Tad atgaivinkime savo sielas, ištroškusias linksmybės. Susirinkime kuo gausesnį būrį į Dešimtąją Lietuvių Tautinių Šokių šventę, kuri įvyks šeštadienį, liepos 6 d., Rosemont Horizon salėje ir atsigauvin-kime.

"Antras Kaimas" kviečia visus pradėti dešimtosios Tautinių Šokių šventės links-

mybes liepos 3d trečiadienio vakare. Tą vakarą Jaunimo Centro scenoje "Antras Kaimas" pasirodys su atnaujinta programa. Pirmoje dalyje bus vaidinama Antano Škėmos vienaveiksmė drama, o antroje dalyje matysime geriausius ir juokingiausius "Antro Kaimo" vaidinimų ištraukas.

Violeta Fabionavich yra dešimtosios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės meno vadovė. Violeta rūpinasi šokių išdėstymais, grupių išėjimais ir įėjimais, žingsnių derinimu ir viskuo, kad ši jubiliejinė šventė būtų patrauklesnė ir įdomesnė už praėjusias. Įsigydami bilietus į Šokių šventę, paskatinsite meno vadovę, komiteto pirmininkę bei visus mokytojus ir šokėjus kuo gražiau ir tobuliau pasirodyti. Užpildykime Rosemont Horizon salę.

MŪSŲ SVEČIAI

1967 metais Vilniaus pedagoginiame institute, buvo įkurta Choreografijos katedra. Nuo šio momento prasi-dėjo Klaipėdos Universiteto Menų fakulteto Choreografijos katedros ansamblio "Vėtrungė" istorija. 1971 m. katedra buvo perkelta į Klaipėdą. Nedidelė studentų choreografinė studija išaugo į gražų ansamblį, kuris netrukus švęs savo veiklos trisdešimtmetį. 1975 m. ansamblui buvo suteiktas "Vėtrungės" vardas. Ansamblyje dalyvauja ne tik šokėjai, bet ir vokalinė grupė bei liaudies instrumentų ansamblis. Nuo pat įsikūrimo dienų jam vadovauja profesorius Juozas Gudavičius. "Vėtrungės" repertuarą sudaro lietuvių sceninio šokio klasikų bei naujausi Lietuvos baletmeisterių kūriniai. "Vėtrungės" šokėjai yra dalyvavę Vilniaus Universiteto 400 metų jubiliejinuose renginiuose, 1980 m. Pasaulio Olimpinių Žaidynių atidarymo iškilmėse, 1991 m. IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių atidaryme, IX-toje Lietuvių Tautinių Šokių šventėje Chicago'je ir 1994 m. Pasaulio Lietuvių Dainų ir šokių šventėje Vilniuje. Su koncertine programa yra gastroliavę Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Kipre, Madagaskare, Islandijoje ir kitur.

Jubiliejinėje Dešimtojoje Lietuvių Tautinių Šokių šventėje "Vėtrungė" dalyvauja su studentų šokėjų rateliu, susidedančiu iš 20 šokėjų.

Tautinių šokių grupė "Šaltinis" (Rosario, Argentina) įsikūrė 1985 metų kovo mėnesį. Švento Kazimiero parapijoje pas kunigą Margį susirinko būrys jaunų žmonių, kuriems rūpėjo padėti Lietuvai. Ši nauja jaunimo grupė buvo pavadinta "Šaltinio" vardu. 1986 m. "Šaltinis" suorganizavo lietuvišką stovyklą ir keletą lietuviškų švenčių, pritraukdami naujus narius, o šiek tiek vėliau atsirado ir šokių grupė. Po metų į Rosario atvažiavo Osvaldas Levana-vičius, kuris įkūrė rimtą ansamblį. "Šaltinis" kasmet pasirodo Rosario tautų šventėje, dažnai šoka Alaus šventėje (Kordoboje), pasirodo su tautiniais šokiais ne tik savo telkinyje, bet ir kituose miestuose ir įvairiose šventėse. 1990 metais keli šokėjai išvyko studijuoti į Vokietiją Vasario 16-osios gimnazijoje. 1994 metais su Vasario 16-tosios gimnazija keturi "Šaltinio" šokėjai dalyvavo Šokių šventėje Lietuvoje. Kiekvienais metais "Šaltinis" surengia tris ar keturias lietuvių šventes ir kas vasarą – jaunimo lietuviškas stovyklas.

Dešimtoji Lietuvių Tautinių Šokių šventė bus pirmasis "Šaltinio" tarptautinis pasirodymas. Šventėje dalyvauja šios grupės studentų ratelis.

Sao Paulo (Brazilijos) tautinių šokių grupė "Nemunas" buvo įsteigta 1971 metų kovo mėnesį, tad šiemet švenčia savo sidabrinį – 25 metų veiklos – jubiliejų. Grupės steigėjas yra Juozas Lu-

koševičius. Nuo savo įkurimo "Nemunas" yra pasirodęs vietiniuose brazilieškuose ir lietuviškuose renginiuose San Paulo ir kituose miestuose (maždaug 20 kartų per metus), bei koncertavęs Montevideo (Uruguay), Buenos Aires (Argentina), Chicago'je, Hamilton'e (Kanada) ir St. Petersburg'e (Florida). Repeticijos vyksta Brazilijos Lietuvių sąjungos salėje arba šv. Kazimiero parapijoje. "Nemuno" tautinių šokių grupė taip pat šoko IV, VI ir VII tautinių šokių šventėse. "Nemuno" veteranai perleido savo vietą naujiems šokėjams, kurie šiais metais atvyks į savo pirmąjį tarptautinį pasirodymą dalyvauti Dešimtojoje Lietuvių Tautinių Šokių šventėje. Šiam neeilinui įvykiui jie ruošėsi visus metus. "Nemuno" trečioji šokėjų karta (beveik nekalbantys lietuviškai), pasirodydami San Paulo miesto kultūrinuose renginiuose, garsina Lietuvos vardą ir kultūrą.

Dabartinė vadovė yra Rosana Taschetto - Ramašauskaitė. Dešimtojoje Lietuvių Tautinių Šokių šventėje dalyvaus 23 šokėjų – studentų ratelis.

Buenos Aires, Argentinos Lietuvių Centro tautinių šokių grupė "Inkaras" įsteigta 1973 m. Grupei vadovauja Juozas Pulikas, o jos administratorius yra Osvaldas Jonušys. "Inkaras" pasižymėjo kaip aukšto lygio meno ansamblis visoje Argentinos valstybėje ir už jos ribų.

Rita LIKANDERYTĖ

ŽURNALISTAI,
ATSILIEPKITE!

Prieš gerus aštuonis mėnesius kreipėmės į Lietuvių Žurnalistų sąjungos narius prašydami atsiliiepti. Mūsų kreipimasis buvo išsiuntintas Amerikos, Kanados ir Australijos lietuviškiems laikraščiams. Prašėme:

a) užsimokėti nario mokesčių už praeitą (nemokėtą) laiką;

b) užsimokėti bent už paskutinį "Lietuvų žurnalistą", kurio kaina yra 3 doleriai.

Be to, prašėme tų narių, kurie per paskutiniuosius keletą metų persikėlė gyventi kitur, pranešti savo naująjį adresą.

Atsiliepė vos... 8 nariai! Todėl kyla rimtas klausimas: ar bevarta turėti organizaciją, kurios nariams nerūpi jos gerovė?

Tikėdami, kad tame elgesyje yra daugiau nerangumo, negu blogos valios, pakartotinai prašome atsiliiepti ir įvykdyti tai, kas a ir b punktuose nurodyta.

Be to:

1. Kadangi dabartinės Sąjungos narių sąrašas yra labai netikslus, tai prašome kiekvieną narį atsiliiepti (nors ir atvirute) ir pranešti, kad nori ir toliau būti Lietuvių Žurnalistų sąjungos nariu. Kas per

3 mėnesius, t.y. iki 1996 m. rugpjūčio 15 dienos neatsiliieps, bus laikomas savo valia išstojusiu ir nuo tos dienos nebesančiu LŽS-gos nariu.

2. Centro valdybos nutarimu nuo 1996 m. sausio 1 dienos metinis nario mokestis yra 5 doleriai.

3. Prašome paskubėti būsimajam "Lietuvės žurnalistas" numeriui atsiųsti po straipsnį, eilėraščių, nuotraukas su aprašymais ar kt. Taip pat prašome pranešti, ar norėsite gauti būsimąjį "Lietuvės žurnalistą".

4. Į Sąjungą įstojo 3 asmenys.

5. Turinčius žurnalistinių gabumų kviečiame įstoti į Lietuvių žurnalistų sąjungą.

Visais išdo reikalais prašome kreiptis į išdininę Rūtą Sakienę:

22 Maygreen Ct.,
Glendale, CA 91206, USA
Tel.: 1-818-242-9250

Visais kitais reikalais kreiptis į pirmininką Karolį Milkovaitį:

18421 Lemon Dr., Apt. 415
Yorba Linda, CA
Tel.: 1-714-777-1617

Su kolegiškais linkėjimais!

Centro valdybos vardu
Karolis Milkovaitis

LIETUVIŲ FONDAS
SKIRSTYS PARAMĄ

Praėjusią savaitę Lietuvių Fondas (LF) išsiuntė kvietimus į pirmąjį šių metų LF Pelno skirstymo komisijos posėdį, numatytą gegužės 10 d. Į posėdį pakviesti LF PSK nariai: dr. Gediminas Balukas, Juozas Baužys, Petras Kaufmanas, Daina Kojelytė, dr. Vytautas Narutis, Vilija Sužiedelienė, jų antrininkai Gintaras Čepas ir Vaclovas Momkus, LF valdybos pirmininkas Povilas Kilus, LF garbės komiteto pirmininkas dr. Jonas Valaitis, JAV LB tarybos prezidiumo pirmininkas dr. Zigmas Brinkis ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė.

Darbotvarkėje bus: komisijos pirmininko ir sekretoriaus rinkimai, stipendijų pakomisijos sudarymas ir kiti reikalai. Po to prasidės paramos prašančių institucijų ir asmenų apklausa, kurioje savo prašymus aiškinti paprašytos JAV LB KV Kultūros tarybos pirmininkė Alė Kė-

želienė, JAV LB KV Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, JAV LB KV pirmininkė Regina Narušienė ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro direktorius dr. Jonas Račkauskas.

Stipendijų pakomisijos posėdis bus gegužės 17 dieną, o pelno skirstymo posėdis įvyks šeštadienį, birželio 1 dieną.

Lietuvių fondas gavo 119 visokių prašymų iš JAV, Lietuvos ir kitų kraštų virš dviejų ir pusės milijono dolerių sumai ir papildomai 157 prašymus stipendijoms kelių šimtų tūkstančių dolerių sumai. Iš viso 276 asmenys ir organizacijos prašo arti trijų milijonų dolerių paramos. LF taryba yra davusi 350,000 dolerių pirmajam šių metų pelno skirstymui, tad LF Pelno skirstymo komisija turės nelengvą užduotį.

Vytautas KAMANTAS

PAGERBTAS INŽINIERIUS IR VISUOMENĖS VEIKĖJAS ANTANAS MAŽEIKA

Los Angeles Lietuvių Tautinių namų vadovybė balandžio keturioliką dieną su-ruošė gražų pagerbimą vie-
nam iš patvariausiai dirban-
čių mūsų lietuviškosios vi-
suomenės veikėjų – inžinie-
riui Antanui Mažeikai. Ati-
tinkamą pagarbą atidavėme
asmeniui, kuris visą gyveni-
mą paaugojo Lietuvos valsty-
bės ir lietuvių tautos gerovei.
Antanas Mažeika yra vienas
iš tų, kuris visuomenės darbą
dirba tyliai, skatinamas vidi-
nio įsitikinimo, neieškodamas
nei pagyrimų, nei padė-
kos. Solenizantas, kaip ir vi-
suomet kuklus, savo padėkos
žodyje pasakė, kad jau per
daug jį išgarbinę. Tačiau nie-
kas iš sveikinusiujų Antano
Mažeikos tuščiai negyrė, o
tik pasakė tikrą, neginčijamą,
daugeliui seniai žinomą tei-
sybę.

Svečiai buvo sutikti su
šampano taurėmis ir užkan-
dziais, o vėliau Antaninos
Uldukienės puikiai pavaišinti
karštais pietumis. Norinčius
stipresnių už vyną ar šampa-
ną gėrimų suviliojo turtingas,
jaunojo Petronio "šinkuojamas"
baras.

Su Antano Mažeikos gy-
venimu ir veikla supažindino
populiarusis mūsų telkinio
kalbėtojas – Lietuvių Žurna-
listų Sąjungos pirmininkas
Karolis Milkovaitis. Kalbė-
tojas pristatė ir naują ką tik
išleistą knygą "Los Angeles
Lietuvių Tautiniai namai",
kuri vėliau buvo įteikta kiek-
vienam šventės dalyviui.
Knygai medžiagą surinko ir
ją parašė Antanas Mažeika,
išleido Tautiniai namai.

Solenizantą ir jo žmoną
Liuciją sveikino generalinis
garbės konsulas Vytautas

Čekanauskas, Tautinių namų
pirmininkas Jonas Petronis,
BALFo atstovas Rimtautas
Dabšys, birutiečių – Alfa Pa-
žiūrienė, šaulių – Kazys Ka-
rūža. Amerikos Lietuvių Tau-
tinės Sąjungos pirmininko
dr. Leono Kriaučeliūno svei-
kinimą perskaitė skyriaus pir-
mininkė Rūta Sakienė, pridė-
dama Los Angeles skyriaus
ir savo asmeniškų sveikini-
mus bei padėką. Vincas
Juodvalkis sveikino Kredito
Kooperatyvo ir savo vardu.
Raštu sveikino Bronys Raila
ir Lietuvių tautininkų sąjun-
gos pirmininkas Rimantas
Smetona iš Vilniaus.

Šventėje be septynių de-
šimčių kviestinių svečių –
Antano Mažeikos gerbėjų,
dalyvavo ir Mažeikų artimie-
ji: Antano dukra Ilmara ir sū-
nus Tomas, Liucijos dukra
Rūta su šeima ir kiti artimes-
ni bei tolimesni giminės.

Knygos pristatymą suorgani-
zavo ir visas vaišių išlaidas
Šventėje be septynių de-
šimčių kviestinių svečių –
Antano Mažeikos gerbėjų,
dalyvavo ir Mažeikų artimie-
ji: Antano dukra Ilmara ir sū-
nus Tomas, Liucijos dukra
Rūta su šeima ir kiti artimes-
ni bei tolimesni giminės.
Knygos pristatymą suorgani-
zavo ir visas vaišių išlaidas
padengė Tautiniai namai.
Vietoj dovanų solenizantui
buvo suaukota virš \$1300
Lietuvos tautininkams. Šia
proga Tautiniuose namuose
esančiame Kredito kooperá-
tyve atidaryta speciali kasa
Lietuvių tautininkų vardu, į
kurią norintieji visuomet ga-
lės įdėti ir savo auką. Tai pui-
ki ir itin sveikintina mintis.

Rūta SAKIENĖ

GARBINGAS GYVENIMO KELIAS

(Kalba, pasakyta A. Mažeikos pagerbimo pokilyje,
jo 80-ųjų gimimo metinių proga)

Karolis Milkovaitis

Kiekvieno mūsų gyveni-
mas tėra tik begalinių amžių
akimirka, trumputė viešnage.
Bet toji mūsų viešnage šioje
žemėje turi prasmę ir tikslą,
kurį žmogus gali išugdyti į
dvasios grožį arba nueiti fizi-
nio bei dvasinio nuosmukio
keliu, tapti kenksmingu ne
tik sau, bet ir visuomenei, net
tautai. Vieną tų kelių savo
laisva valia pasirenka pats
individas.

Nors visi žinome tą lem-
tingą gyvenimo taisyklę, bet,
deja, dažnas žiūrime į gyve-
nimą, kaip į iš anksto užsitar-
nautą Dangaus dovaną, ne-
reikalingą jokių savų pastan-
gų. Devynis dešimtadalius
brangaus gyvenimo išekivo-
jame bereikšmiams, lengva-
pėdiškiems dalykams bei
malonumams. O kai ateina
dešimtoji gyvenimo dalis,
mes apsižiūrime, kad ne tik
neturime kuo pasigirti, bet ir
nežinome ko griebtis, nes
tada būna jau per vėlu.

Matyt labai gerai tai su-
prato didysis Amerikos išra-
dėjas ir pramonininkas Hen-
rikas Fordas, nes viena proga
pasakė, kad rimtas galvojimas
yra vienas sunkiausių
darbų ir todėl toks nedidelis
skaičius žmonių juo užsiima.
Žmogaus vertė yra mažareikš-
mė, jeigu jis nesiekia dvasio-
nio tobulumo, nes pilnutinė
žmogaus vertė matuojama ne
pagal jo dėjimus rūbus ar pa-
gal tai, kiek medžiaginių tur-
tų jis turi, bet pagal jo sielos
turtų išteklius. Šią gyvenimo
taisyklę gerai supratusį žmo-
gų norime pasveikinti, pa-
gerbti ir padėkoti, kad jis
dirba mūsų tautos naudai.

Kaip daugelio ano meto
lietuvių, taip ir p. A. Mažeik-
os tėvai prieš I-jį Pasaulinį
karą atsidūrė Rusijos giluo-
moje, kur 1916 metais Nižnij
Novgorode gimė sūnus Anta-
nas. Mažeikams grįžus į
Lietuvą, Antanas baigė Kau-
no "Aušros" berniukų gimna-
ziją ir tuoj pat įstojo į Vy-
tauto Didžiojo universiteto
Statybos fakultetą. Tačiau
atėjus laikui atlikti karinę
prievoją, jis nuo šios prievo-
lės nebuvo atleistas ir todėl
turėjo universitete mokslą
nutraukti. Bet, stodamas at-
likti karinę prievoją, jis pa-
keitė savo anksčiau numatytą
specialybę, pasirinko gar-
bingą karininko profesiją ir
įstojo į Karo mokyklą, kurią
1939 metais baigė. Jam bu-
vo suteiktas jaunesniojo lei-
tenanto laipsnis. Tolimesnei
tarnybai A. Mažeika paskir-

tas į Ryšių batalioną Kaune,
o vėliau perkeltas į Vilnių.
O, šauniai atrodė leitenantas
Antanas Mažeika! Pats mačiau.

Matote, turiu išduoti vie-
ną paslaptį: Antaną Mažeiką
pažįstu nuo 1936 metų ru-
dens, taigi jau 60 metų! Tų
metų rudenį mes, jauni ka-
reiviai, iš dalinių suvažiavo-
me į Kauną, į Ryšių Batalio-
no Mokomąją kuopą, kurią
kažkas yra pavadinęs žemes-
niąja Karo mokykla, išmokyti
karo radiisto specialybės. Aš
buvau būtiniosios tarnybos
jaunas kareivis, Antanas –
kariūnas kandidatas, būsima-
sis karininkas. Įgijome kari-
nę radiotelegrafinio specialy-
bę.

Būdamas gimnazijoje ir
karo tarnyboje, Antanas ak-
tyviai veikė skautų organiza-
cijoje. 1935 metais jam bu-
vo suteiktas paskautininko
laipsnis. A. Mažeika pasižy-
mėjo sporte, lengvojoje atle-
tikoje. Jis daug kartų buvo
išrinktas į Lietuvos rinktinę
dalyvauti varžybose su Lat-
vija, Estija, Amerikos lietu-
vių ir Lenkija. Taip pat bu-
vo išrinktas į Pabaltijo rinkti-
nę rungtynėms su Maskvos
karių rinktinė, Rygos mieste.

Vokiečiams okupavus
Lietuvą, A. Mažeika gavo
leidimą pasitraukti į civilinį
gyvenimą ir vėl grįžo į uni-
versitetą tęsti statybos tech-
nikos mokslo.

1944 metais, generolui
Plechavičiui organizuojant
vietinę rinktinę, jis buvo pa-
kviestas į Vilniaus diviziją
kuopos vado pareigoms. Va-
dinasi, karo vadovybės buvo
gerai įvertintas, laikomas ge-
ru karininku, nes paprastai
kuopos vado pareigos pati-
kimos kapitono laipsnį turin-
čiam karininkui. 1944 metų
vasarą, raudonajam siaubui
vėl artėjant prie Lietuvos
sienos, A. Mažeika, kaip ir
daugelis lietuvių, pasitraukė į
Vakarų.

Karui pasibaigus, Vokie-
tijoje, Augsburgio stovykloje,
jis dalyvavo lietuviškoje veiko-
je, vis buvo išrenkamas į
įvairius stovyklos komitetus,
o taip pat į Pabaltijo tautų
komitetą.

A. Mažeikos veikla itin
plačiai sužydėjo ir išsišakojo
Amerikoje. Gyvendamas
Los Angeles mieste, jis dau-
gelį kartų išrenkamas Tauti-
nės sąjungos skyriaus pirmi-
ninku. Jis – Amerikos Lietu-
vių Tautinės sąjungos Tary-
bos narys, "Vilties" draugijos
valdybos vicepirmininkas,

dvi kadencijas buvo Ameri-
kos Lietuvių Bendruomenės
Tarybos nariu, vienas iš Los
Angeles Lietuvių Tautinių na-
mų steigėjų ir valdybos narys,
vienas iš Los Angeles Lietu-
vių kooperatyvo steigėjų ir
valdybos narys, aktyvus lie-
tuvių studentų tautininkų korp.
Neo-Lithuania ir Lietuvių
Karių Veteranų "Ramovė" są-
jungos narys, o nuo 1993
metų – Los Angeles ramovė-
nų skyriaus pirmininkas.

1995 metais, XV-tame
Lietuvių Karių Veteranų
"Ramovė" sąjungos suvažia-
vime Chicagoje A. Mažeikai
buvo suteiktas Sąjungos gar-
bės nario vardas. Nuo 1977
metų iki šios dienos, taigi jau
devyniolika metų, jis yra Ame-
rikos Lietuvių tarybos Los
Angeles skyriaus pirminin-
kas. Tais pačiais, t.y. 1977
metais buvo išrinktas Ameri-
kos Lietuvių Tautinės sąjun-
gos pirmininku ir buvo juo
iki 1981 metų. 1988 metais
buvo išrinktas Tautinės są-
jungos Garbės teismo pirmi-
ninku. 1990 metais Ameri-
kos Lietuvių Tautinės sąjun-
gos seimas suteikė jam tos
sąjungos garbės nario vardą.
Štai kokią gilią vagą lietu-
viškos veiklos dirvonuose
yra išaręs Antanas Mažeika.

Šiandien dirbti organi-
zacinių darbų yra daug sun-
kliau, negu bet kada anksčiau.
Niekas neveikiantys pakelės
stebėtojai veiklos keliu ei-
nantį kritikuoja, apsvaido
visokiais neužtarnautais prie-
kaištais. Neabejoju, kad tuos
"malonumus" patyrė ir kole-
ga Antanas. Bet jis nebojo.
Jis darė tai, ką, jo nuomone,
kiekvienas susipratęs lietuvis
turėjo daryti.

Iš profesijos Antanas yra
pramonės elektroninių siste-
mų inžinierius ir prie Kali-
fornijos Inžinierių Komisijos
yra išlaikęs valstybinius eg-
zaminus, kurie jam suteikė
teisę vadintis "Professional
Engineer in the branch of
Control Systems Engineering".

Jo mielą žmonytę p. Liuciją
visi gerai pažįstame. Jis
turi dukterį Ilmarą, kuri yra
UCLA universitete baigusi
psichologiją ir sūnų Tomą,
baigusį teisę.

Didžiulis mūsų tautos
draugas, šviesios atminties
prof. Juozas Eretas, pasitrau-
kęs iš Lietuvos, rašė: "Ištrū-
kau iš bolševizmo nasrų ne
tam, kad sukčiau istorijos
vėjų nedraskomą lizdą, ištrū-
kau tam, kad laisvoje šalyje
(Nukelta į 7 psl.)

GARBINGAS GYVENIMO KELIAS

kovočiau už sugrąžinimą Lietuvai laisvės." Tuos pačius jausmus iš Tėvynės išsinešęs Antanas Mažeika, nuėjo tuo pačiu, kaip ir profesoriaus Ereto pasirinktu kovos keliu.

Sukaktuvininkas turi literato sugebėjimų. Jis dažnokai neblogais rašiniais pasirodo mūsų periodikoje. O dabar, štai, ir knyga.

Amerikiečiai savo didžiųjų vyrų veidus iškala kalnų granite; vokiečiai ir kitos Europos bei Pietų Amerikos tautos stato bronzinius paminklus. Bet mes, lietuviai, esame drožėjų bei dievdirbių tauta ir neskubam paminklų statyti, tuo labiau, gyvam žmogui. Bet gerbiamas Su-

(Atkelta iš 6 psl.)

kaktuvininkas, net neturėdamas to tikslo, pats sau pasistatė paminklą, pavadintą: "Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai".

Knyga yra 194 puslapių. Įžanginiame puslapyje autorius trumpai nusako knygos atsiradimo priežastį. Jis rašo: "Kad laiko smėlis neužbertų mūsų pėdsakų ir šio gyvenimo laikotarpio įvykių, norime palikti galimybę ateinančioms kartoms nors trumpai žvilgtelėti į mūsų, klaidžiojančių be Tėvynės, darbus bei viltis."

Knygoje yra penki skyriai, pagrįsti dokumentais ir

ilustruoti nuotraukomis. Knyga daro gerą įspūdį, lengvai skaitoma, įdomi ir vertinga. Reikia pagirti Lietuvių Tautinių namų ilgametį pirmininką Joną Petronį bei jo valdybą už sumanymą knygą išleisti. O jos autoriui – Antanui Mažeikai, įdėjusiam tiek daug pastangų, renkant istorinę medžiagą ir ruošiant knygą spaudai, turime pareikšti nuoširdžią padėką ir pagarbą.

Nežinau ko palinkėti žmogui, kuris viską turi? Vis dėlto yra kelios brangenybės, be kurių nė vienas žmogus negali išsiversti. Todėl linkiu Tamstai ir mielajai p. Liucijai geros sveikatos, ilgo amžiaus ir Dievo palaimos.

LIETUVA – NUOTRAUKOSE

(Paroda Balzeko muziejuje)

St.Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje gegužės 3 d. atidaryta Valterio Tomalio spalvotų fotonuotraukų paroda. Ji skirta dviem žinomoms Lietuvos vietovėms – Kryžių kalnui, esančiam Šiaulių rajone, ir Raganų kalnui Kuršių Nerioje.

Netoli nuo Šiaulių – Joniškio plento yra Jurgaičių piliakalnis, kažkada tarnavęs lietuviams jų kovose prieš kryžiuočius. Po kelių šimtmečių ši vietovė vėl ėmė garsėti, kai žmonės ant piliakalnio pradėjo statyti kryžius. Dešimtys tūkstančių kryžių yra pastatyta, sukabinta arba tiesiog sudėta (žr. nuotrauką pirmajame laikraščio puslapyje) ant piliakalnio, dėkiant Viešpačiui už suteiktas

malones, prašant jo pagalbos arba pažymint svarbius įvykius. Daugybė kryžių jau stovi ir kalno apačioje, bet žmonės vis stato naujus.

Kryžių kalną lanko maldininkai iš viso krikščioniškojo pasaulio. 1993 metais Romos popiežius Jonas Paulius II aplankė Kryžių kalną ir aukojo ten šventąsias Mišias. Ruošiantis šiam įvykiui, šalia kalno buvo pastatyta medinė koplyčia.

Kita V.Tomalio fotonuotraukų parodos dalis skirta vadinamajam Raganų kalnui, esančiam šalia Juodkrantės miestelio. Dvidešimtyje nuotraukų įamžintos medžio skulptūros, kurias sukūrė žinomiausi Lietuvos meistras tautodailininkai.

Skulptūros vaizduoja įvairius pasakų veikėjus bei mitologines scenas. Čia ir ragana, skrendanti ant šluotos, nykštukai, vienas už kitą baisesni velniai ir kitokie neregėti padarai.

Skulptūros išdėstytos ant pušynais apaugusios smėlio kopos, nuo kurios viršūnės galima išvysti Baltijos jūrą. Raganų kalnas yra viena iš labiausiai turistų lankomų vietų Kuršių Nerioje.

V.Tomalio nuotraukų paroda veiks iki rugpjūčio 30 dienos. Taigi kviečiame į Balzeko muziejų, kurio adresas: 6500 S.Pulaski Rd., Chicago IL 60629-5136, tel.(312) 582-6500.

"Dirvos" apžvalg.

A.A. VACIŲ KAVALIŪNA PRISIMENANT

Mokytojo ir rašytojo Vacio Kavaliūno netekome prieš du metus, t.y. 1994 m. gegužės 15-ąją.

Vacys Kavaliūnas gimė 1907 m. birželio 28 d. Kriaunių kaime, Alytaus valsčiuje. Baigęs Alytaus gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete prancūzų ir lietuvių literatūrą, mokytojavo Tauragės ir Vilkaviškio gimnazijoje, buvo jos direktoriumi. Kaip ir daugelis nepriklausomos Lietuvos inteligentijos atstovų, V.Kavaliūnas bėgo nuo raudonojo teroro. Vokietijoje jis dirbo Liubeko lietuvių gimnazijoje, tapo vienu iš Spackenbergo Tumo-Vaižganto gimnazijos steigėjų, o 1946-1949 metais buvo jos direktorius. Atvykęs į JAV, apsigyveno Cleveland'e, dirbo lituanistinėse mokyklose, drauge su J.Žilioniu įsteigė Pedagoginius lituanistikos kursus ir jiems vadovavo.

V.Kavaliūnas daug dėmesio skyrė literatūrinei veiklai, parašė keturis romanus: "Kalnų giesmė", "Aidai ir šešėliai", "Hestera" ir "Dalia". Pirmieji du romanai buvo premijuoti "Draugo" konkursuose. V.Kavaliūnas parengė monografiją "Gimtosios žemės giesmė" apie M.K.Čiurlionio ansamblį, per dvidešimt novelių ir daugiau kaip simtą straipsnių literatūros ir kitomis temomis.

P.S. Romaną "Hestera" (Esther), kurią į anglų kalbą išvertė jo duktė prof. J.Kavaliūnaitė, galima įsigyti Dievo Motinos parapijos spaudos kioske (\$7.00) arba užsisakyti pas O.Kavaliūniene: 17918 Harland Ave., Cleveland, Ohio 44119 (pridedant \$2.00 už persiuntimą).

Nuotraukoje a.a. V.Kavaliūno portretas prie jo mokinės Ritos Čyvaitės-Kliorienės dovanoto kryžiaus Visų Sielų kapinėse, Chardon, Ohio.

Gimtasis Kraštas

Upeliukai, pievų raštai—
Svetima vistiek...
O gimtasis mano krašte,
Bent sapnuose aplankyk:
Takeliukas į bažnyčią,
Kurėjau dar vaikas mažas,
Išpuošta žiedais seklyčia
Ir jaunystės dienos gražios.
Melsvas miškas užu bokštų,
Tylūs, tylūs vakarai...
Kur svajota, kur daug trokšta,
Kur namučiai, kur gerai.
Ten šalis sena tėvučių,
Ten jaugės – šimtais ryšių
Ir kai vėjai į ten pučia,
Klausiu juos: kada aš grįšiu?

LECH WALEŲA NEW YORK'E

Buvęs Lenkijos prezidentas Lech WaleŲa balandžio viduryje lankėsi Jungtinėse Amerikos valstijose, tarpininkaudamas dėl investicijų Lenkijai. New York'e jis susitiko su lietuviiais žurnalistais ir domėjosi lietuvių gyvenimu Amerikoje. Nuotraukoje iš kairės: Kęstutis K.Miklas, Lech WaleŲa, Salomėja Narkeliūnaitė ir Lenkijos generalinis konsulas New York'e Jerzy Surdykowski

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS BOSTONE

Praneša "Dirvos" naujasis žurnalistinis skyrius iš Bostono
Skyriaus vedėja – Dalia ŠILIENĖ

Balandžio 27-osios vakarą Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Bostono skyrius Lietuvių draugijos salėje surengė Kultūrinį subatvakarį – susitikimą su "Dirvos" savaitraščio redaktoriumi dr. Jonu Jasaičiu.

Subatvakario dalyvius pasveikino ir svečius pristatė ALT Bostono skyriaus pirmininkas inž. Romas Veitas. "Kas atsitiko Lietuvoje ir kas jos laukia ateityje?" – tokia buvo "Dirvos" redaktoriaus pranešimo tema. Tačiau "pranešimo", kaip jį išivaizduojame, nebuvo. Nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Iš pradžių sugedo mikrofonas,

– Lietuva buvo ir bus. Stasys Goštautas tarsi juokais, tarsi rimtai pratarė: – Reikia naujos revoliucijos...

Iš tikrųjų reikia naujo Sąjūdžio, pakėlusio visą tautą ir pasiekusio neįsivaizduojamo dydžio pergalę. Jos vaisių ir šiandien neturi teisės savintis joks vienas politinis veikėjas ar jų grupelė, nes Sąjūdį sudarė šimtai tūkstančių žmonių, savanoriškai susijungusių į kovą už nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą.

Pranešėjui baigus kalbėti, pasipylė klausimai apie pagrindines Lietuvos politi-

kartus daugiau žmonių, negu joje yra gyventojų, staiga pritrūko maisto? Kodėl Lietuvoje atsirado badaujančių vaikų ir senelių, o žemdirbiai neteko darbo?

Štai tokiais "klausimais" klausimus" atsakinėjo pranešėjas, skatindamas subatvakario dalyvius susimąstyti, kas atsitiko Lietuvoje.

– Lietuva dėl savo itin patogios strateginės padėties, aukšto gyventojų išsimokslinimo ir tradicijų tiesiog yra "pasmerkta" būti turtinga, – sakė Brutenis Veitas. – Ar nepamiršome Vaižganto "Pragiedrulių", gamtos vaiko Napalio? Ar nepamiršome,

Subatvakario metu. Iš kairės: Dalia Šilienė, "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis ir ALTS Bostono skyriaus pirmininkas Romas Veitas

įtaisytas tribūnoje, o vėliau net ir elektros lemputės užgeso. Švietė tik ant staliukų esančios žvakutės. Tad žadėtas pranešimas, kalbėtojų atsistojus tarp klausytojų, virto nuoširdžiu pasikalbėjimu. Dr. J. Jasaitis su nerimu pasakojo apie žudynes ir vagystes, politinį susiskaldymą, visišką ūkio suirutę, tamsių jėgų stiprėjimą ir jų įtaką visai sistemai. "Lietuva jau pasiekė duobės dugną, toliau kristi nebėra kur", – pabrėžė pranešėjas. – Galų gale reikia atsikvošėti ir visiems imtis labai sunkaus atkuriamojo darbo."

Kai kurie vakaro dalyviai lyg ir pasidavė liūdnam tonui. Tačiau R. Veitas tvirtino:

nes jėgas ir jų programas, žymesniuosius politikus ir dabartinius Lietuvos vadovus, žemės ūkį, pramonę ir prekybą, vietinių gamintojų skatinimą, švietimą ir užsienio lietuvių pagalbos formas.

– Ar gali užsienio lietuviai, nors jų ir visas šimtas tūkstančių ateitų į pagalbą, aprūpinti vaistais valstybę, kurioje gyvena 3.7 milijono žmonių? Ar iš užsienio gaudamos vaistų ar kitų reikmenų siuntos dar labiau nepaskatins kai kurių valdininkų ir politikierių nieko neveikti savos valstybės labui?

– Kaip atsitiko, kad Lietuva, kuri ne tik tradiciškai yra vadinama žemės ūkio kraštu, bet ir turi visas galimybes maistu aprūpinti kelis

kad didžiausia žmogaus stiprybė slypi jo gerume ir patikėjime? Ar ne per daug Lietuvoje pykčio ir įtarumo? Gal tai ir yra visų jos bėdų svarbiausioji priežastis?

Kalbėjomes ir apie "Dirvą". Jos skaitytojų taip pat mažėja. Redaktorius išdėstė gana daug sumanymų, kaip padaryti savaitraštį įdomų įvairaus amžiaus skaitytojams.

Labai daug kalbama apie lietuvių išsaugojimą išeivijoje, tačiau šios veiklos rezultatai ne tokie geri, kaip kartais teigiama. Kodėl lietuviškajai veiklai jau beveik prarasta vidurinioji karta, augusi lietuviškose šeimose? Vargu, ar galima viską pateisinti tik jų užimtumu?

Subatvakaryje kalba dr. J. Jasaitis. Tarp klausytojų: Pijus Jaunutis Nasvytis, Aldona Mackevičienė (ALTS Niujorko skyrius), ALTS pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas

VALANDĖLĖ SU VAIŽGANTU

Balandžio 29-ąją suėjo 63 metai, kai Jo nebeturime. Tačiau didžios asmenybės šviesa tebesklinda iš tos daugybės darbų, kuriuos Jis Lietuvai paliko. Dar jaunystėje jis "nesidavė nulenkiamas nuo savo tautinių įsitikinimų ir nuo drąsos juos pareikšti. Jis buvo pralenkęs savo auklėtojus tautinės sąmonės raida ir veikliu įsijungimu į tautinį darbą" (LE, XXII t., 27 p.)

Vienas iš didžiausių Juozo Tumo – Vaižganto literatūrinės kūrybos pasiekimų – nuosabų žmogaus ir gamtos vienovės išryškinimas. Pabūkime ir mes valandėlę su jaunuoju Napalium.

NAPALYS DARBUS DIRBA

Nepavykus sūnus Napoleonas padaryti nei amatininku, nei mokslo vyru, arba ponu (lietuviams tasia), tėvas Benediktas Šešiavilkis vėžs jį iš Vilniaus atgal namo į pašvenčius. Pripykęs, prisibaręs kelyje, į pabaigą kelionės senis jau gerokai atvėso. Tačiau paliko kietai užsispyręs taip "Napalį" įjungti į darbą, kad jisai atidirbtų už visus sugaištus šešerius metus. Ir smarkiai užsivylė, tikėdamas pasigėrėsiąs "ponaičio" kankinimu.

Būdamas pačiame gražume amžiaus ir sveikatos, Napalys Šešiavilkiukas tapo į sodžiaus buitį sugrąžintas, lyg žuvis į tyrą vandenį, o ne palaidūnas sūnus į nedoro pono kiaulininką. Tiesa, ir jo "ponas" – tėvas buvo tiek pat uvėrus, kiek ir ano palaidūno; vis dėlto čia dirbti buvo patogiau; ne kiaulidėje, bet tikroje, pilnoje poezijos gamtos šventykloje. O Napaliui Dievas buvo davęs daug jausmingumo ir liepęs juo tegyventi. Tad gyveno vienas gamtos išpūdziais, jais buvo turtingas ir kurį ne kurį laiką visiškai laimingas.

Būdamas pačiame gražume amžiaus ir sveikatos, sodžiaus ūkio darbų Napalys taip pat karštai griebėsi, kaip karštai griebdavos kiekvieno naujo darbo. Jo sugebėjimas visa tinkamai padaryti buvo nuostabus. Iš mažens į mokslus skiriamas, nors darbą jis tedirbo prišoktinai, atostogų laikais, daugiau svavalydamas, ne kaip mėgdamas, vis dėlto nereikėjo jį mokytis: neilgai trukus, visus ūkio darbus dirbo tokiu pakabumu, tokia lengvybe, lyg tai jam buvo tikra "ūlionė", o ne darbas.

Švilpaukdamas, dainuodamas ar šiaip jau visokius sąmojingus daiktus burbuluodamas, Napalys arė dirvą, pjovė šieną, kėlė kėlę, mėžė mėšlą, nė kiek ne prasčiau už tikruosius darbininkus samdinius. Da geriau, nes kantriau, didesniu patvarumu. Nei namiškiai, nei kaimynai nebuvo iš jo bent kada išgirdę:

– Sunku, kad jį devynios... Ak, kad privargau... Ak, kaip gerai būtų pailsėjus...

Užtat ir Šešiavilkių sam-

diniai niekur nebenorėjo beiti vieni patys, be Napalio. Drauge išėjus, žiūrint į tą dailų pieno ir kraujo jaunaitį, besiklausant svavalingų jo burbuliavimų, ir patiems darbai ėjo lyg nejučiomis, neatsibosdami, nepakyrėdami.

Nė anksti rytą nereikėjo jis kelti. Visai ne dėl to, kad nebūtų buvę kam dirbti; tik kad pavasario ar vasaros rytas perlabai vylingas. Šoks iš lovos Napalys, mieguistas. Jaunam daugiau reikia miego; per saulėtę gi jis saldžiausias: rytmečio miego valanda atstoja dvi, tris valandas vidūnakčių. Sverdukuliuoja nabagėlis; štai, apvirs atgal į išildytą patalą. Bet ne, persiveikia; lenda su visa baltaplauke galva į praustuvę tik pasemto šalto vandens.

Brrr... ūščioja, vis dėlto prausias, o jaunas kraujas muša į veidą; veidas degte dega, ausys liepsnote liepsnoja, patrintos maudyklėje. Napalys jaučia, kaip paraudo visa prausiama burnos ir sprando oda. Ryto vėsumas suvirpino visą kūną. Nusiųpurtė. Ir tuojau sujudo, atbėgo neaptingęs kraujas į visą odą. Nelyginant bitės, pajutusios pavojumą iš oro. Pasiziūrėjo pro landas. Kas čia? Nieko nėra? Tai ir aciū Dievui, būkite viduj visos ramios... Ir nebešalta.

Ima iš arklidės sotų arklelį. Jis rytą taip pat nerangus. Eina atsispirdamas, pasiražydamas, paskutinę koją ištiedamas.

– Na, na! Ne vagis veda, ko čia eini, koją atkišdamas? Ar persergsti mane, kad tave vogs? Tai galimas daiktas – tu geras darbininkas. Tik aš tavęs nepaleisiu, nebijok! Krašte pasaulio pavysiu ir vagį pasmaugsiu... Eikš gi, eikš!

Žirgelis eina, gardžiai atsigeria tyro šalto vandens; pasipurto, iš pradžių vienais karčiais, paskui ir visu kūnu; pajutęs ant savo nugaros jauną vieką, pilną gyvybės, visiškai atsipeikėję ir jau sparčiu, nebe tingiu žingsniu žengia ten, kur vakar paliko plūgą ir nebaigtą varsną.

(Bus daugiau)

POLITIKIERIAI

Vladas Vijeikis

sys, tas negyvena šiais laikais. Vienintelis kryželis kvadrato bus svarbus, kiek dolerių siunti.

Laiškas tikina, kad tavo pinigai padės kovoti su tais baisiais respublikonais, kurie nori reformuoti nežabotą valdžios išlaidas.

Nesu toks naivus, kad manyčiau, jog respublikonai padarys ką nors naujesnio. Bet kada pajudinamas įsise-nėjusių išlaidžių politikierių lizdas, gal ir bus kas nors gero. Senai taip jau buvo, kad abi partijos griebtų vieną kitą už kaklų. O kai du pešasi, trečias laimi. Šiuo atveju gal bent ką laimės paprasti žmoneliai, kuriems tenka vilkti politikierius ant savo pečių.

Ar politikieriai klauso? Žinoma, kad ne. Šia proga man prisimena vienas Illinois senatorius, kuris pareiškė: "Aš tiek daug gavau protestų, kaip niekad, bet vistiek aš remiu projektą, prieš kurį protestuoja". Še tau liaudies balsas. Jis reikalingas tik tiek, kiek paremtas doleriais.

Aukščiau minėtas laiškas siunčiamas su "Non profit" privilegija, mokant paštui žymiai mažiau. Visas laiško tikslas – išlaikyti politikierius geroje tarnybose. Ar aš, ieškodamas darbo ir siųsdamas laiškus, galėčiau gauti tą patį papiginimą? Tad kaip gali būti, kad Demokratų partija remiasi ne pelno organizacijos titulu? Čia dar viena politikierių išdaiga. Abi partijos rinkiminiais metais gražbyliauja apie valdžios biurokratijos sumažinimą, bet dabar Washingtone statomi didžiuliai rūmai, kurie bus pripildyti naujais valdžios pareigūnais. Po rinkimų viskas aprims. Politikieriai, kaip meškos rudeni, nueis miegoti. Tik žmogelis negalės užmigti. Jam reikia išlaikyti savo gyvybę ir prisotinti politikierius. Toks gyvenimas.

Kaip meškos pabunda pavasarį, taip ir politikieriai rinkiminiais metais sukrunkta veikti. Gerai pailsėję savo šiltose tarnybų gužtose, ima dairytis, kaip galima būtų panaudoti piliečius savo tikslams. Gavau Demokratų partijos laišką. Taip gražiai įrašyta mano pavardė, kad gali manyti, kad tai labai svarbus laiškas, skirtas tik nedidelei žmonių grupei, į kurią turėjau laimės ir aš pakliūti. Bet šiais kompiuterių laikais tave prigauti galimybės neribotos. Laiškas pradedamas labai gražiai su "dear" (brangusis) ir toliau prašoma užpildyti mažus kvadraciukus, atsakant į įvairius klausimus, kurie bus svarstomi partijos suvažiavime. Tų kvadraciukų net 102. Daugumas jų nukreipti prieš respublikonų partiją ir jų programą.

Paskutinis kvadraciukas – žymiai didesnis už kitus. Į jį padėjęs kryželį, aš sutinku su prezidento Clinton pakviėtimu įstoti į demokratų partiją, įmokėdamas nario mokes-tį, kurio dydis pasirinktinai nuo \$19.00 iki begalybės.

Jeigu kas mano, kad padėti kryželiai, išreiškiant savo nuomonę, turės reikšmės ir į juos bus atkreiptas dėme-

PAREMKIME REZOLIUCIJĄ HRC 51

Angelė Nelsienė – JAV LB Tarybos ir Baltų Laisvės Lygos vykdomoji vicepirmininkė balandžio 27 d. buvo susitikusi su JAV Atstovų Rūmų vadovu - kongresmenu NEWT GINGRICH. Ji prašė kongreso vadovą paremti Baltijos kraštų, ypač Lietuvos narystę NATO ir rezoliuciją HRC 51 (dėl Karaliaučiaus demilitarizavimo). Šią rezoliuciją Kongresui pateikė Chris Cox

– CA., kuris dabar yra įtakingas jos narys ir net kelių komitetų pirmininkas. Jis norėtų, kad visi lietuviai reikalautų savo atstovų tapti HRC 51 rezoliucijos rėmėjais (co-sponsors). Tai galima padaryti, pasinaudojant HOT LINE 1-800-561-1572. Už \$6.45 bus nusiųsta telegrama Jūsų atstovui. Šios telegramos tekstas jau yra duotas.

NAUJOS KNYGOS

SOVIETIZMAS – NE TIK ISTORIJA!

(Knyga "LIETUVIŲ TAUTOS SOVIETINIS NAIKINIMAS
1940 – 1958 METAIS" perskaičius)

Dr. Jonas Jasaitis

Pasaulis sakosi žinąs, kas yra fašizmas. Buvo tarptautinis Niumbergo tribū-nolas, buvo daugybė denacifikacijos aktų. Iki šiol tebeieškomi ir tebeteisiami žydų žudynių vykdytojai, vis tebekalbama apie žydų tautos naikinimą – holokaustą. Ir dabar, kai po Antrojo pasaulinio karo jau praėjo daugiau kaip pusė šimtmečio, jei tik kas nors pabando pasakyti, kad hitlerinis laikotarpis yra pakankamai išanalizuotas, pasigirsta garsūs protestai. Net jei ant pastato sienos vaikėzas (neretai provokatoriaus pasamdytas) nutėplioja hitlerininkų naudotą ženklą – svastiką, skubama vos ne INTERPOLO ir JUNGTI-NIŲ TAUTŲ organizacijos pagalbos šauktis.

Tačiau kuo toliau, tuo vis labiau tenka stebėtis, kodėl pasaulis toks abejingas kitai, ypatingą žiaurumą skatinančiai ideologijai – sovietizmui. Juk niekas kitas pasaulyje nėra nusinešęs tiek žmonių gyvybių, nuniokojęs tiek tautų ir valstybių, kaip tai padarė vadinamoji Sovietų Sąjunga ir jos satelitai. Jokia kita ideologinė kryptis nėra sąlygojusi tokio milžiniško žmonijos naikinimo mechanizmo, koks buvo sukurtas Blogio imperijoje. Palyginus aukų skaičių, sovietizmas savo nusikaltimais žmonijai yra daugybę kartų viršijęs fašistinio teroro mastus, išstobulines net pačius žiauriausius kankinimo metodus. Sovietinių nusikaltimų šešėlyje nublanksta visos kitos, iki šiol žmonijos istorijoje žinomos masinės piktadarybės.

Tačiau apie sovietizmo nusikaltimus tiek politikų, tiek mokslininkų politologų susitikimuose kalbama labai nenoriai. Jei žodžiui "antifašistas" visuotinai suteikiama itin teigiama prasmė (o tai yra neginčijamas ir sveikintinas reiškinys), tai žodžius "antisovietinis", "antikomunistinis" neretai matome dažomus kažkokiu keistai paaiškinamu neigiamu atspalviu.

Savo straipsnyje, prieš keletą metų išspausdintame "Laisvojoje Lietuvoje", jau esu rašęs apie šį labai keistą paradoksą. Bet padėtis ne tik

nepasikeitė, bet netgi pablogėjo. Sovietizmas, o ypač jo ypatingoji atmaina – rusizmas nėra tik istorinė kategorija. Apie tai su didžiu nerimu kalbėjo čėčėnų tautos didvyris Džocharas Dudajevas, Ir šiandien ši šurpi ideologija stumia milžinišką karo mašiną prieš kovą už savo Tėvynės laisvę pakilusias Kaukazo tautas (ne tik prieš čėčėnus!). Vadovaujantis kažkokiais anonimiškais Rusijos interesais, reiškiamos teritorinės pretenzijos Baltijos šalims, isteriškai reaguojama net į kiekvieną buvusių "soclagerio" šalių (Lenkijos, Čekijos ir kt.) žingsnį link NATO, jau ne kalbant apie Lietuvą.

Neretai bandoma ciniškai pateisinti tokią "dvigubą moralę" aiškinu, esą sovietizmas buvo Vakarų sąjungininkas prieš fašizmą. Taigi, kaip čia dabar imsi kaltinti "sąjungininkus"? Tegu viskas, kas ten daroma ir net tai, kas kitų šalių ir tautų adresu vėl rezgama, būna pavadinta "VIDAUS REIKALU".

"Čevo vy kapajetes v istoriji?(Ko jūs kapstotes istorijoje?-rus.)" klykia sovietizmo garbintojai, išgirde apie bet kuriuos šios išsigimusios ideologijos sąlygotų nusikaltimų tyrimus. Ramia šypsena ir bičiuliškais apsikabinimais, "draugiškais" vizitais ir net milžiniškomis pinig-nėmis sumomis remia dabartinius sovietizmo-rusizmo vykdytojus kai kurie galingų Vakarų valstybių vadovai. Vėl ta pati plokštelė: "Vidaus reikalas..."

Todėl kiekviena nauja knyga, susumuojanti sovietizmo nusikaltimus, yra įnašas į būsimąjį kaltinamąjį aktą šiai žveriskumo viršūnei. Nauji neginčijami įrodymai, kokiomis priemonėmis buvo naikinama lietuvių tauta, yra nuosekliai ir išsamiai išdėstyti nuostabioje Arvydo Anušausko knygoje "LIETUVIŲ TAUTOS SOVIETINIS NAIKINIMAS 1940-1958 metais", kurią Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga ir jos 1988 metais įkurtas Lietuvių tautinis fondas ką tik išleido.

Beveik 500 puslapių turinčioje monografijoje susumuoti pagrindiniai sovietiz-

mo nusikaltimai Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai. Joje labai vaizdžiai išryškinta, kaip sovietizmas nė minutei nepalikio ramybės nepriklausomos Lietuvos, kurios nepavyko prisijungti 1918-1919 metais. Iš 1935 metais NKVD užvestų sekimo bylų "Gedemin", "Forpost" ir "Filiory" matyti, koku mastu buvo organizuota kenkėjiška veikla, kaip buvo ruošiamasi lietuvių tautos genocidui. Bylų turinys, tarp kitko, rodo, kad enkavedistai nei istorijos, nei kalbos mokslo žiniomis nepasižymėjo. Ir tai visai suprantama: juk net metus sovietinė imperija bandė skaičiuoti nuo bolševikų pučo, įvykdyto

1917 metų spalio mėnesį. Visa tai, kas buvo iki tol, anot jų, tėra tik "prieistorijė".

Knygoje pateikti dokumentai rodo, kad lietuvių įkalinimai be teismo, grobimai ir deportacijos į Rusijos arba sovietinės kariaunos užgrobtų vietovių kalėjimus vyko dar iki "liaudies seimo" inscenizacijos. Nurodymuose savo penktajai kolonai ir kolaborantams buvo kalbama be užuolankų: "mes turime išplėsti savo pozicijas, tam panaudodami visas turimas priemones". Dar iki įžengiant SSRS kariuomenei, NKVD jau turėjo Lietuvos politikų ir teisėsaugos pareigūnų, žymiausių inteligentijos atstovų ir net visuomeninių organizacijų narių sąrašus. Sovietiniams kraugeriams reikėjo aukų, kad "išvalytų erdvę": "Pirmyn, į Vakarus!"

Neverta recenzijoje pasakoti šios puikios knygos turinio. Ją reikia įsigyti ir atidžiai studijuoti kiekvienam susipratusiam lietuviui. Negalime būti naivūs ir tikėtis, kad visa tai nebespasikartos, kad sovietizmas staiga nei iš šio, nei iš to tampa "demokratišku". Reikia pakelti milijonus žmonių visame pasaulyje, kad nematyto masto ir žiaurumo nusikaltimų vykdytojai liktų nenubausti. Nei vienas doras žmogus, nei vienas demokratinės valstybės vadovas negali būti ramus dėl savo tautos ateities, kol sovietizmas, negavęs atpildo už šurpią savo praeitį, planuoja naujus nusikaltimus.

SPORTO ŽINIOS

46-OSIOS ŽAIDYNĖS ČIKAGOJE

46-osios Šiaurės Amerikos Lietuvių kasmetinės sporto žaidynės jau čia pat. Jos įvyks gegužės 17-19 dienomis Chicagos vakariniuose priemiesčiuose. Žaidynes vykdys Chicagos klubų organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Algimantas Tamošiūnas. Varžybų komiteto vadovu yra Rimantas Dirvonis.

Pasibaigus galutinei registracijai paaiškėjo, kad žaidynėse vyks tik krepšinio, ledo ritulio ir šachmatų varžybos. Šachmatų turnyras, kurį pravedė Romas Fabijonas, jau įvyko savaite anksčiau, gegužės 11-12 dienomis Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, Ill.

Tenka apgailestauti, kad pirmą kartą žaidynių istorijoje dėl dalyvių stokos visai neįvyks jokios tinklinio varžybos. Tinklinio puoselėtojų vėta rimtai susirūpinti! Kaip žinoma, jau anksčiau dėl tos pačios priežasties buvo atšauktos stalo teniso varžybos, irgi turėjusios vykti šiose žaidynėse.

Krepšinio varžybos bus vykdomos vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A (gimusių 1977 metais ir jaunesnių) klasėse. Vyrų A klasėje dalyvaus 6 iškiliausios mūsų komandos. Pernykštis čempionas – Chicagos ASK "Litua-

nica", yra nusiteikusi čempionatą vėl laimėti. Tačiau į šį titulą kėsina dar kelios kitos komandos, kaip New Yorko LAK, Detroito "Kovas", Toronto "Aušra".

Vyrų B klasėje užsiregistravo 10 komandų. 1995 m. čempionatą laimėjo New Yorko LAK. Vienas iš ryškesnių šių metų favoritų yra Clevelando LSK "Žaibas".

Jaunių A klasėje rungtyniaus 6 komandos, jų tarpe ir 1995 metų laimėtojai – Chicagos ASK "Lituanica". Atrodo, kad Toronto "Aušra" ir Detroito "Kovas" stengsis chigagiečius nugalėti.

Moterų klasėje savo sugebėjimus krepšinyje išbandys 3 komandos: Toronto "Aušra", Hamiltono "Kovas" ir Chicagos ASK "Lituanica". Moterų krepšinis – gana retas svečias mūsų žaidynėse. Paskutinį kartą moterys dalyvavo 1993 m. New Yorko. Tada laimėtojomis tapo Hamiltono "Kovo" atstovės.

Krepšinio varžybos penktadienį ir šeštadienį – gegužės 17 ir 18 d.d., vyks Wheaton College, College Ave. ¶ President St., Wheaton, Ill. Sekmadienį, gegužės 19 d. vyks Hubble Middle School, Naperville Rd. & Roosevelt Rd. (Hwy 38), Wheaton, Ill. Penktadienį varžybos prasi-

dės 6:00 val. vak. tik vyrų A ir B klasėse. Šeštadienį varžybos vyks visose klasėse nuo 9:00 val. iki 6:00 val. vak. Sekmadienį – varžybų tasa ir visų klasių finalai prasidės nuo 9:00 val. ryto. Iškilmingas žaidynių aktas ir vyrų A krepšinio finalas numatomas ankstyvą popietę.

Vyrų A klasės laimėtojams Toronto sporto darbuotojai įsteigė Pereinamąją Taurę krepšinio veterano ir puoselėtojo Mamerto Duliūno, mirusio 1995 metais, atminimui. Ji bus pirmą kartą įteikta šiose žaidynėse.

Ledo ritulio varžybos vyks tik šeštadienį, gegužės 18 d., nuo 9:00 val. ryto, Orland Park Ice Arena, 10701 West 159-th St. Orland Park, Ill. Turnyro vadovas – Albertas Tuskenis. Numato dalyvauti 4 komandos. Ledo ritulio pirmenybės pereinamais metais neįvyko. 1994 m. laimėtojai buvo Hamiltono "Kovas".

Žaidynių Garbės – Globos Komiteto narių tarpe yra ir mūsų žymiosios krepšinio žvaigždės Arvydas Sabonis ir Šarūnas Marčiulionis.

Žaidynių dalyviams ir rengėjams linkime sėkmės ir ištvermės!

Algirdas BIELSKUS

OHIO ĮVYKIAI

• Gegužės 18-19 d. – Horsfest – Arklių šventė. Lake Farmpark, 8800 Chardon Rd., Kirtland. Tel. 216/256-2122.

• Gegužės 19 d. – Family Fun Fair – šeimų pobūvis. Canfield Fairgrounds, 7265 Columbia – Canfield Rd. Tel. 330/788-6877.

• Gegužės 22 d. Real Men Cook VIII – 100 garsių virėjų gaminti patiekalai. Nuo 11:30 val. r. iki 1:30 val. p.p., Cleveland Convention Center, Lake-

side Ave. ir East 6th St. Pelnas teks moterų organizacija – Women's Alliance for Recovery Services. Tel. 216/575-9120.

• Gegužės 23 d. Bath miestelio namų lankymas. Tel. 330/665-1560.

• Gegužės 23-27 d. American Rib Cook-off – "Troškinti šonkauliai". Varžysis garsūs krašto virėjai. Burke Lakefront Airport, Erie paežeryje. Tel. 216/247-2722.

Ger. J.

BAIGIAMASIS KONCERTAS

Clevelando Filharmonijos orkestras sekmadienį, š.m. gegužės 19 d., užbaigs 1995/96 metų sezoną koncertu Cuyahoga Community College Metro Campus auditorijoje, Woodland ir East 30th Str., Cleveland.

Bus atlikta uvertiura iš Richardo Wagnerio operos "Die Meistersinger", Roberto Schumanno didingoji "Rhenish" simfonija ir Daniel

Shell naujas kūrinys violenčelei, kurį su orkestru atliks John Kukula. Dirigentas – muzikos direktorius William B. Slocum.

Koncerto pradžia 3:00 val. p.p. Bilietai – \$6.00 suaugusiems ir \$4.50 studentams ir senoliams. Bilietai parduodami prie įėjimo. Juos galima užsisakyti, paskambinus tel. 216/341-74784.

Ger. J.

MEŠKERIOJIMO VARŽYBOS

Cleveland'o Metroparkai rengia vaikams pavasario meškeriojimo varžybas. Šeštadienį, gegužės 18 d., jos bus Ledge Lake ežere, Hinckley draustinėje (Pasiiekama Ledge Rd., į rytus nuo Ridge Rd. / Rt. 94, Hinckley Township). Sekmadienį, gegužės 19 d. – Wallace Lake, Mill Stream Run draustinėje (Valley Parkway, į pietus nuo Bagley Rd. Berea). 5-8 metų amžiaus vaikai meškerios nuo 9 val. ryto iki vidurdienio. 9-16 m.

amžiaus vaikai meškerios antroje dienos pusėje nuo 1 iki 4 val. p.p. Norintieji dalyvauti, turi atvykti 30 minučių prieš varžybas. Į šias nemokamas varžybas registruojama iki gegužės 15 d., skambinant tel. (216) 351-6300, ext. 5253. Dalyvių skaičius ribotas. Masalas bus parūpintas. Meškerės irgi bus parūpintos tiems vaikams, kurie jų neturės. Išsamesnes žinias galite gauti telefonu: (216) 234-9597.

Ger. J.

GUBERNATORIUS JIM EDGAR DOMISI LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖMIS

Illinois valstijos gubernatorius tarp lietuvių sportininkų ir 46-ųjų žaidynių vadovų. Nuotraukoje iš kairės: Aušrelė Jonynas, Roza Terlikovska, Tomas Vojcik, varžybų komiteto vadovas Rimantas Dirvonis, gubernatorius Jim Edgar, žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas Algis Tamošiūnas, Nida Tijūnėlis, Valteris Nemantas ir Michael McNichols

KVIESTINĖS LENGVOSIOS ATLETIKOS VARŽYBOS

Kviestinės LSK "Žaibo" lietuvių ir baltiečių lengvosios atletikos rungtynės įvyks birželio 15 d., Independence High School stadione, Independence, Ohio (pietinis Clevelando priemiestis). Varžybos vyks 1996 USAATF

Lake Erie distrikto pirmenybių rėmuose, atrenkant lietuvių bei kitus baltiečius. Išsamesnės informacijos teiraukitės Algirdo Bielskaus 3000 Hadden Rd. Euclid, Ohio 44117-2122. Tel. (216) 486-0889. Faksas (216) 943-

4485. Varžybos vyks vyrų, moterų ir visose vaikų bei jaunimo ir senjorų-veteranų klasėse. Dalyvauti kviečiame visus lietuvių ir kitų baltiečių lengvatlečius. Varžybų pradžia – 9:00 val. ryto.

LSK "ŽAIBAS"

TRISDEŠIMT KETVIRTASIS

"Dirvos" novelės Konkursas

DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1996 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapypvardžiu. Tą patį slapypvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

MOTINOS ŽENKLAI

Balys Gaidžiūnas

*Sena maldaknygė, iplyšę apdarėliai,
O puslapy pirmam išpaustos josios lūpos.
Varčiau ją daugel metų ir vartau ją vėlei –
Tai motinos ženklai karštoji maldoj suklupus.*

*Tebegirdžiu ją meldžiant didelių malonių,
Kad augtų jėvas, audros nedarytų žalą,
Kad būtų sveiki paukščiai, gyvuliai ir žmonės,
Kad iš vaikų girdėtų tikrai žodį gerą.*

*Sena maldaknygė, iplyšę apdarėliai,
O turtas didelis – išpaustos josios lūpos.
Varčiau ją daugel metų ir vartau ją vėlei –
Tai motinos ženklai drauge su ja pabūti.*

ŠIRDIES CHRIZANTEMA

Adomas P. Jasas

*Čia, kur žemė – kur kūdikio pasaką radom,
dėl būties sakalai ir drugeliai vis kaujas,
veda mirtį ruduo ir kalnų barikadom,
o po kojom – pakalnių erškėčiai ir kraujas.*

*O tikiu – ne mirtis, bet gyvenimas eina,
Ir pakloju po kryžium širdies chrizantemą
jums už kovą, už kančią, už tėviškės dainą,
o mielasai tėveli, o sese, o mama!*

*Ir mąstau, kur nuplauksiu per nerimo jūrą,
kol širdis, kad gyventų, kentėdama plaka,
laikas kerta kaip dalgis, ir viltys sugūra,
ir kaip elgetos žiūrįm į temstantį taką ...*

*Ir tikiu – ne naktis, bet dienojimas eina,
ir pakloju po kryžium širdies chrizantemą
jums už kovą, už kančią, už tėviškės dainą,
o mielasai tėveli, o sese, o mama!*

*Ak, ruduo! Lapas lapą ramybei prikloja.
Žiedas gruodo paunksmėj žydėjimą baigia.
O tikėk – bus diena: tolumoj ir po koja
vėl pajusime žemę ir jauną, ir daigią ...*

MOTINA PRIE LOPŠIO

Marija Sims

*Kaip ramiai tu miegi, lyg be jausmo,
kaip saldžiai tu šypsaisi sapne...
Man krūtinė pališka be skausmo,
Kada glaudžia mažutį tave.*

*Ak pabusk, kūdikėli meiliausias,
Tavo balso ištroško širdis.
Iš geriausių pasauly geriausias –
Tu manoji žvaigždėlė, viltis ...*

*Taip malonu stovėt prie lopšelio,
taip atbundančio laukti smagu ...
Jau sužibo linksmutės akelės –
Nebebus tau, motute, ilgu ...*

KAIP DU SLIBINAI DALIJOSI LIETUVĄ

Vytautas ŠEŠTOKAS

Su šiurkščiu politiniu spaudimu ir grąsinimu panaudoti jėgą Juozas Urbšys susidūrė, būdamas Užsienio reikalų ministerijos generaliniu sekretoriumi, kai turėjo dalyvauti, sprendžiant 1938 m. Kovo 18 d. Lenkijos ultimatumo priėmimo klausimą. Jau tuomet aiškiai pasirodė, kokia beprasmiška buvo Lietuvos užsienio politikos orientacija į Maskvą.

Sovietų Sąjunga dėjos mažų tautų ir valstybių globėja bei gynėja. Tai kiekviena proga pabrėždavo ir Lietuvos veikėjams. Grėsmės akivaizdoje Lietuva bandė ieškoti politinės paramos Maskvoje. Šiaip jau Maskvai buvo labai naudinga neslūgstanti įtampa tarp Lietuvos ir Lenkijos. Tuomet atviras konfliktas Maskvai dar nebuvo reikalingas. Ir "užtarėjai" patarė Lietuvai nusileisti, priimti ultimatumo reikalavimus.

Rudenio, po Miuncheno susitarimo, susvyravo Versalio sistema. Štai tada ir prasidėjo rengimasis Lietuvos nepriklausomybės laido tuvėms. Visuose jos aktuose matome į beviltišką padėtį įstumtą Juozą Urbšį, savo parašu tvirtinantį grobikų užmačias ir kartu besistengiantį išsiderėti Lietuvai vieną kitą nors ir nedidelę nuolaidą. Dabar galime tik spėlioti, kodėl tokioms svarbioms deryboms, po kurių turėjo būti pasirašomi lemtingi Lietuvai dokumentai, nevažiavo premjerai, bet buvo siunčiamas užsienio reikalų ministras. Ypač tai pasakytina apie derybas Maskvoje.

1939 metų kovo mėnuo. Juozas Urbšys – jau ketvirtą mėnesį užsienio reikalų ministras. Lietuvos vakaruose neramu. Klaipėdoje bręsta nacių inspiruojamas sukilimas, kuris Vokietijai duotų

pagrindą įsikišti į Lietuvos vidaus reikalus.

Vokietija užėmė Čekoslovakiją. Neramiai širdimi Juozas Urbšys kovo 20 d., grįždamas iš popiežiaus Pijaus XII inauguracijos, užsuko į Berlyną. Vyriausybė jam buvo pavedusi išsiaiškinti, ar Vokietija už vidaus politikos nuolaidas Klaipėdoje galėtų užtikrinti valstybės sienų neliečiamybę. Reikėjo laimėti laiko. Nuo jauta Juozo Urbšio neapgavo.

Vokietijos užsienio reikalų ministras Joachim von Ribbentropas mielai priėmė užsukusį Lietuvos ministrą, bet vietoje sumanytų derybų išteikė Vokietijos vyriausybės ultimatumą: arba Lietuva perduosianti Vokietijai Klaipėdos kraštą, arba vokiečių kariuomenė peržengsianti Lietuvos sieną ir nežinia kur sustosianti. Susitarus geru, žadėjo atsižvelgti į Lietuvos ūkio interesus Klaipėdos uoste. Ribbentropas nesekmingai bandė priversti Juozą Urbšį telefonu gauti iš Kauno įgaliojimus nedelsiant spręsti ultimatumu keliamą problemą. Juozui Urbšiui pavyko išsisukti ir įtikinti Ribbentropą leisti tai aptarti su vyriausybe.

Vos tik Juozas Urbšys sugrįžo į Kauną, Vokietijos pasiuntinys Erichas Zechlinas perdavė reikalavimą Lietuvos delegacijai atvykti į Berlyną ne vėliau kaip kovo 22 dieną.

Klaipėdos krašto konvencijos signatarės Anglija ir Prancūzija Lietuvos vyriausybei patarė nusileisti. Prezidento pirmininkaujama Vyriausybė nutarė, jog nemato kitos išeities, kaip nusileisti jėgai.

(Bus daugiau)

Švelnią šypseną siunčia mamos savo vaikams. Ir kad anūkai bei proanūkiai laimingai gyventų, mokslus pasiektų, mėgiamą darbą susirastų, kaimynų gerbiama būtų. J.J. nuotraukoje iš kairės: J.Budrienė, L.Nagevičienė, E.Mažonienė

LIUDAS KONČIUS

Gavome liūdna žinią, kad balandžio 13 d. Cape Cod ligoninėje mirė skautininkas Liudas Končius. Jį daugelis prisimena iš 1948-49 m. Lietuvių skautų kūrimosi dienų S. Bostone, kai jis buvo skautų vietininkas.

Liudas studijavo Bostone Tufts universitete, kurį baigęs pradėjo dirbti Amerikiečių skautų sąjungoje (Boy Scouts of America). Naujosios Anglijos valstijoje jis pradėjo profesinio skautininko darbą, pasiekdamas skautų auklėjimo vyriausio direk-

toriaus pavaduotojo vieta. Dirbo BSA vyriausioje būstinėje New Jersey ir vėliau Texase. Išėjęs pensijon, vėl grįžo į N. Angliją – į gražųjį Cape Codą. Ilsekis ramybės, Broli Liudai.

Norinčius pagerbti a.a. skautininko Liudo Končiaus atminimą prašome siųsti aukas Lietuvių Skautybės Fondui, išdininko adresu: Kostas Nenortas, c/o Lithuanian Scouts Association – LSF, 44 Alban Street, Boston, MA 02124.

Gerardas JUŠKĖNAS

CLEVELAND'IEČIŲ AUKOS LIETUVOS ATKŪRIMO IR IŠEIVIJOS LIETUVIŲ REIKALAMS

Vasario 16-osios proga aukojo:

\$ 200 – F.J. Klimaičiai	K. Bruožis
\$ 150 – J.R. Ardžiai	Z. Dautartas
\$ 100 – V.B. Čyvai	Z. Dučmanas
H.M. Macijauskai	M. Dulebienė
J.M. Mikonai	A. Gudėnas
A.A. Mulioliai	S.J. Ignatavičiai
A.B. Pautieniai	J. Janavičius
Č.I. Šatkai	J. Jankus
\$ 80 – Drs. D.D. Degėšiai	V.J. Janušiai
Dr. J.I. Stankaičiai	S. Juodvalkis
\$ 75 – P. Žilinskas	F. Juras
\$ 70 – V.T. Urbaičiai	A.G. Karsokai
\$ 60 – Dr. R.D. Liaubai	V.L. Kaunai
V.R. Vilkutaičiai	J.O. Kazėnai
\$ 55 – G. Natkevičienė	S. Knistautienė
\$ 50 – V.L. Apaniai	V.P. Matulioniai
M.L. Baliai	A. Matulionis
O. Banionienė	V.A. Miškiniai
A. Bielskus	J. Naujokaitis
G.V. Bučmai	O. Naumanienė
Dr. A.R. Čepuliai	K.O. Palubinskai
A. Giedraitienė	V.N. Palubinskai
J.F. Jasinevičiai	V.A. Petukauskai
V.O. Jokūbaičiai	J. Pivoriūnas
kun. G. Kijauskas, S.J.	V.G. Plečkaičiai
P.J. Klioriai	A. Puškoriūtė
V.M. Mariūnai	J. Račylienė
Dr. V.A. Mauručiai	J. Rastenis
Z.S. Obeleniai	O. Skardienė
A. Petrauskis	A. Smelstoriene
V.O. Rociūnai	D.D. Staniškiai
Dr. J. Skrinska	A. Stempuzienė
Dr. V. Stankus	B.E. Steponiai
I. Sušinskienė	V.J. Stuogiai
J.M. Švarcai	H.R. Tatarūnai
\$ 45 – D. Mikoliūnienė	L. Unguraitienė
\$ 40 – A. Ambrazienė	O. Žygienė
R. Bridžius	\$16 – G. Dr. N. Juškėnai
J. Budrienė	\$15 – J. Citulis
S. Idzelienė	S. Keženienė
B.O. Maželiai	D. Nasvytytė
R.R. Minkūnai	Ant. E. Rukšėnai
S. Radzevičiūtė	B. Smetonienė
K.O. Raliai	\$10 – V. Bačiulis
J.R. Skavičiai	V.A. Bakūnai
H.S. Stasai	E. Bernotienė
Dr. E.R. Šilgaliai	E. Bliumentalis
J. Žemgulis ir A. York	D. Dundurienė
\$ 35 – V.O. Šilėnai	K. Gobienė
R.A. Zorskai	E. Janulienė
\$ 30 – R. Balytė	J. Kaunas
Prelat. A. Goldikovskis	O. Kavaliūnienė
Dr. V.V. Gruzdžiai	A.M. Liutkai
J.B. Kasperavičiai	S. Mikalauskas
S.K. Lazdiniai	J. Minkūnienė
A. Styra	L. Nagevičienė
\$ 25 – R.D. Apanavičiai	K. Narbutaitis
M.G. Aukštuoliai	P. Neimanas
P.N. Bieliniai	M. Puškorienė
S.J. Butrimai	V.D. Ramoniai
E. Čigienė	J.E. Saikai
P.M. Jogas	E.V. Staškai
I. Jonaitienė	E. Steponavičienė
A. Kavaliūnas	V. Stimburiene
Dr. M.E. Laniauskai	V. Taraška
S. Laniauskienė	T. Vedegienė
A.E. Lūžos	I. Verbyla
D.R. Nasvyčiai	G.E. Žemaičiai
M.J. Palūnai	R. Žiedonytė
V.Z. Pliodžinskai	\$ 5 – B. Auginas
P.A. Razgaičiai	V.S. Blinstrubai
V. Sniečkus	A.T. Kalvaičiai
I. Stankus	I. Laurinaitienė
K. Stungienė	J. Naujokaitienė
K.S. Šukiai	S. Sankalaitė
J. Taorienė	\$ 6 – gauti be pavardžių
E.G. Varneliai	Suaukotos šios sumos
J.B. Vasariai	
\$20 – V.E. Balandos	JAV LIETUVIŲ
K. Balas	BENDRUOMENEI.. \$ 3,164
J. Balbatas	AMERIKOS
D.N. Balčiūnai	LIETUVIŲ TARYBAI 1,838
H. Belzinskis	Viso aukų gauta \$ 5,002
J.J. Biliūnai	Dėkojame visiems aukotojams.

KREIPIMASIS Į "DIRVOS" SKAITYTOJUS

Šiandien Jūs paėmėte į rankas 16-ka puslapių turintį "Dirvos" numerį. Tegu tai būna pasveikinimas visoms mūsų skaitytojoms – mamoms ir močiutėms. Tegu apsidžiaugia tėveliai, savo mažuosius nuotrukose išvydę. Tegu gerokai užsigulėjusius rašinius mūsų ištikimieji autoriai atranda. Tegu visi mūsų skaitytojai mato, kad kiekviename numeryje siekiame kuo nuoširdžiau apie visa tai, kas jus domina, papasakoti, atgaivą širdžiai suteikti.

Tačiau paremkite savo

laikraštį, jeigu norite, kad kas savaitę "Dirva" jus lankytų. Kaip teatras negali būti be žiūrovų, taip ir laikraštis negali gyventi, nesulaukdamas naujų prenumeratorių, o vien tyliai stebėdamas, kaip ankstesniųjų skaitytojų gretos retėja. Skaudžiausia, kad lietuviško laikraščio į rankas nebepaima tie, kurie lietuviškai dar visai neblogai susikalbėti gali. Nejaugi jie taip "suamerikonėjo", kad tėvų gimtinę jų visai nebedomina?

Žinoma, galima bandyti sudarinėti fondą laikraščiui išsaugoti. Tačiau tai – laikina

išeitis. Būtų žymiai geriau, jeigu jums pavyktų paskatinti tapti "Dirvos" skaitytojais savo vaikus ir anūkus. **Užsakykite jiems šį savaitraštį** ir spreskime kartu, kurios temos naujuosius skaitytojus labiausiai dominuotų. Jei tokios atsako iš Jūsų sulauksime, tai šis storesnis laikraščio numeris tikrai nebus vienintelis.

Taigi pradedame "Dirvos" prenumeratos vajų. Visų naujų prenumeratorių ir jų rėmėjų pavardes paskelbsime.

REDAKTORIUS

ĮVAIRENYBĖS

Gerardas Juškėnas

OKLAHOMOS VINKŠNA

Balandžio 19 d. JAV paminėjo pernai įvykusį baisų sprogimą Oklahoma mieste. Susprogdintame Alfred P. Murrah federaliniame pastate žuvo 168 asmenys. Pastato liekanas teko nugriauti. Šalia esančioje automobilių stotymo aikštėje išliko 70-metė vinkšna (American elm). Jos šakos tebėra sprogimo nusvilintos, bet medis, visų nuostabai, išliko gyvas. Išlikę gyvi, žmonės pamilo tą vinkšną, kaip jų "gyvybės medį". Vietinis girininkas su talkininkais bando ją išsaugoti. Kažkas nepaprasto sujungė išlikusiųjų šeimas su ta vinkšna, kuri dar gana varganai atrodo. Bet ji yra GYVA! Tai patraukė prie jos žmones.

Daug ginčų sukėlė diskusija, kokių paminklų pažymėti 1995 m. balandžio 19 d. tragediją Oklahomoje. Dabar vinkšna daugelio akyse tampa tuo nuostabiu paminklu, kuris palaiko jų gyvybės viltis.

ERELIAI PLINTA

Ohio gamtosaugos pareigūnai nuolat stebi erelius. Neseniai rado juos centrinėje Ohio srityje besikuriančius drebulėje prie Grand Lake St. Marys ežero. Iki šiol žinoma 30 erelių lizdų. Daugumas jų yra Erie ežero pakrantėse. Naujoji erelių pora savo lizdą sukrovė Mercer apskrities vandens paukščių draustinyje. Vieta turėtų jiems būti labai patogi, nes ežere jie randa savo maistą – žuvis.

NAUJA PLANETA

San Francisco valstijos universiteto astronomai atrado planetą, kuri skrieja aplink žvaigždę 30 šviesmečių

nuotoliu nuo Žemės. Anot jų, tos planetos masė yra apie 80% Jupiterio planetos masės. Planeta yra už 9 milijonų mylių nuo savo žvaigždės (saulės), apie kurią ji apskrieja kas 14.76 dienų. Mūsų Žemė yra nutolusi 93 milijonus mylių nuo savo žvaigždės – Saulės ir, kaip žinia, užtrunka 365 paras apskrisdama aplink ją.

URAGANAI

Neseniai Orlando, Fl., buvo JAV metinė uraganų žinovų konferencija. Joje specialistas Wm. Gray pranašavo, kad šiemet bus 11 tropinių audrų, iš kurių 7 virs uraganais. Atlanto-Karibų jūrų audrų sezonas prasideda birželio pradžioje. Anot Wm. Gray, bent poroje tų uraganų vėjo greitis sieks iki 111 mylių per valandą. Wm. Gray yra Colorado valstijos universiteto profesorius. Jis kas pusmetį patikslina savo spėjimus, remdamasis Žemės atmosferos, kritulių, sausrų bei vėjų tyrimais. Pernai buvo 19 audrų, iš kurių 11 tapo uraganais.

UŽTEMIMAI

Pilnas mėnulio užtemimas bus rugsėjo 26-27 d., matomas rytinėse ir centrinėse JAV ir Kanados srityse ir Havajų salose.

Dalinis saulės užtemimas spalio 12 d., bus matomas šiaurės – rytų Kanados srityje.

Pastebėta, kad po kiekvieno mėnulio užtemimo už poros savaičių sulaukiame saulės užtemimo.

Pagal amerikiečių tautosaką, jei kurį mėnesį būna antroji mėnulio pilnatis, ji vadinama "Blue Moon" – mėlynuoju mėnuliu. Šiemet birželio mėnesį bus dvi mėnulio pilnatys – birželio 1 d. ir birželio 30 d. Antrąją vadinsime – mėlynu mėnuliu.

JUPITERIO KLAUSTUKAI

Neseniai iš Žemės siųsto "Galileo" aparato zondas pasiekė Jupiterio planetą, apie kurią astronomai turėjo sukurtą įvairias teorijas.

Kai kurie "Galileo" zondo radijo bangomis atsiųsti duomenys neatitinka lygšiolinių spėjimų. Zondas 57 minutes siuntė Žemėn duomenis, įskriedamas 373 mylias į Jupiterį, kol buvo sunaikintas 300 laipsnių karščio ir atmosferos slėgimo. Tuo metu "Galileo" skriejo orbitoje aplink Jupiterį, perduodamas jo duomenis į Žemę.

Zondas parodė, kad Jupiteryje esama tiek pat vandens, kaip ir Saulėje, bet ne dešimt kartų daugiau, negu buvo spėjama.

Buvo pastebėti žaibai, bet tokie dažni kaip Žemėje. Buvo galvota, kad žaibų žybtelėjimai sukelia sudėtingą organinių molekulių formavimąsi. Tie atradimai sumažino gyvybės atsiradimo galimybes Jupiteryje.

Zondas atrado 330 mylių stiprumo vėjus, kurie buvo 110 mylių stipresni negu tikėtasi. Tačiau nerasta trijų sluoksnių Jupiterio debesų, apie kuriuos buvo spėjota.

Rastos mažesnės helio ir neono koncentracijos. Tai leidžia spėti, kad Jupiteris neišsivystė iš dujų, kaip kitos planetos.

PASKENDUSIO LAIVO LOBIAI

Erie ežere, netoli Long Point, Ont. Kanados krantų 1852 metais paskendo 250 pėdų ilgio laivas "Atlantic". Plaukdamas iš Buffalo, N.Y. į Detroitą, jis susidūrė su kitu laivu. Spėjama, kad laive buvo auksas, porcelianas, šampanas ir drabužiai. Krovinio vertė – 200 mln. dol.

PARAPIJA

Kartais vis išgirstame: "A, parapijinis". Atseit, ne-reikšmingas dalykas. O ar susimąstome, kas gi ta parapija mūsų išeivijos gyvenime? Kaip kitaip būtume išlaikę savo kalbą ir kultūrą, gyvendami toli nuo savo Tėvų žemės?

Kas nuo parapijos nuto, to ir lietuviškosios šaknys greitai išdžiūvo. Ir kažin, ar taip jau gera ir lengva, jų netekus?

Kas sekmadienį čia susirenkame, susikaupimo valan-

dėlėje pabūname, su likimo bendrakeiviais pasitariame. Čia ateiname ir kitomis dienomis: į spektaklius ir koncertus, susirinkimus ir pasitarimus. Ir daug dvasinės šilumos į savo namelius iš parapijos parsinešame. Apie tai liudija ir šiame laikraščio numeryje išspausdinti foto-reportažai.

Kviečiame "Dirvos" puslapiuose ir kitas lietuvių parapijas netrukus pasisvečiuoti.

Pirmoji komuniija. Priekyje: A.Sušinskaitė, K.Paškonytė, M.Bandzaitė ir K.Petraitytė. Toliau: jų tėveliai, klebonas G.Kijauskas ir mokytojos, parengusios šiai šventei

Skautui Pauliui Rukšėnui, davusiam prityrusių skautų įžodį, draugininkas T.Beržinskas pakeičia kaklaraištį

Iš Romos imperijos laikų poeto Juvenalijaus poemos:

**Orandum est ut sit mens sana in Corpore sano
Melskimės, kad sveikame kūne būtų sveika ir siela**

CLEVELAND'O DIEVO MOTINOS ŠVENTOVĖJE

Vlado Bacevičiaus fotoreportažas

Ryškas šventės prisimenant. Verbų (Palmių) sekmadienis Cleveland'o Dievo Motinos bažnyčioje

Prisikėlimo šv.Mišias aukojo trijų kartų atstovai. Iš kairės: prelatas A.Goldikovskis, klebonas G.Kijauskas ir kunigas V.Staugaitis

Cleveland'o Šv.Jurgio skautų sueigoje mažasis "giliukas" Matas Hallal nedrąsiai eina raportuoti savo draugininkui.

CLEVELAND'O ŠV. JURGIO PARAPIJOJE

Gerardo Juškėno fotoreportažas

Atvelykio maldos valandėlė. Klebonas J. Bacevičius su patarnaujančiais – Gintautu Civinsku ir Vytautu Vaitkumi

Be pavadinimo...

"Dieve, palaimink šiuos valgius"

Draugiškai prie šventiško Atvelykio stalo

"O, kaip narsiai kovojo šv. Jurgis su slibinu ir jį nugalėjo" – pasakojo "močiutė" vaikučiams per Atvelykį

Virginijos ir Dovydo Rubinskių dukrelė Izabelė Rasa pakrikštyta šv. Jurgio bažnyčioje

"Štai Jums margutis, klebone" – taria "pasakų močiutė"

LB CLEVELAND'O APYLINKĖJE

Š.m. balandžio 28 d. Dievo Motinos parapijos svetainėje įvyko Lietuvos Bendruomenės Cleveland'o apylinkės metinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo nemažas žmonių būrys. Jam vadovavo dr. Viktoras Stankus, apylinkės valdybos kopirmininkas. Džiugu pastebėti, kad didėja susidomėjimas LB veikla vidurinėje ir jaunojoje kartoje bei tarp naujai atvykusių. Metiniame susirinkime aptarti apylinkėje nuveikti darbai, papildyta valdyba. Rotacine tvarka, atsistatydinus du metus išdirbusiems valdyboje, perrenkami trys valdybos nariai. Šiais metais į valdybą buvo išrinkti trys jaunesnės kartos atstovai: dr. Dainius Degesys, Algis Gudėnas, dr. Šilkaitis. Iš valdybos pasitraukus Teresei Kalvaitienei, Birutei Vedegienei ir Žiedonytei apylinkės valdyba ir susirinkimo dalyviai pareiškė padėką už jų darbus. Valdyboje savo darbą tęsia dr. V. Stankus, Ada Stungienė, Salomėja Šukienė, Viktoras Šilėnas, Aida Bublytė ir Dalia Puškorienė.

Sveikintinas yra apylinkės valdybos nutarimas Lie-

tuvių dienoms – lapkričio 13-ajai pakviesti reprezentacinį "Lietuvos" ansamblį, kuriame bus daugiau kaip 40 atlikėjų. Ansamblis tuo metu gastroliuos JAV-ose. Apylinkės valdybos kopirmininkė Ada Stungienė rūpinasi šio ansamblio atvykimu ir priėmimu.

Viena iš naujų problemų yra Ohio apygardos vaidmuo. Apylinkės valdybos nuomone, turint tik vieną Cleveland'o apylinkę, apygardos buvimas nepasiteisina. Tačiau tiek p. Jogas, tiek p. Pautieniaus nuomone tai, kad apylinkės valdyba neskiria lėšų dabar oficialiai egzistuojančiai apygardai, yra nepateisinama. LB struktūrą galima pertvarkyti LB Krašto valdybos ir Tarybos nutarimus. Apylinkės valdyba numato dėl šio klausimo kreiptis į LB Krašto valdybą.

Malonu paminėti, kad Apylinkės valdyba buvo tinkamai pasiruošusi. Metinis susirinkimas praėjo sklandžiai. Dabar lauksime jos veiklos plano 1996 – 1997 metams.

Juozas ARDYS

RENGINIŲ KALENDORIUS

- GEGUŽĖS 27 d. – Memorial Day: apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-as postas Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.
- BIRŽELIO 16 d. sekmadienį – Tragiškų birželio mėnesio įvykių minėjimas. Rengia Clevelando Baltų komitetas.
- LIEPOS 14 d. – Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžią 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.
- LIEPOS 21-mą dieną – Pensininkų GEGUŽINĖ!
- RUGPJŪČIO 4 d. DIRVOS ir VILTIES draugijos gegužinė įvyks L ir V. Apanių sodyboje.
- RUGPJŪČIO 11 d. (sekmadienį), 12-tą val. p.p., LVS-gos "Ramovė" Clevelando skyrius ir LSS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke, 17815 Canterbury Rd.
- RUGPJŪČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH
- RUGSĖJO 15 d., Skautininkų draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos Balašaitienės knygų pristatymas.

enės knygų pristatymas.

- RUGSĖJO 28 d., šeštadienį – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

- SPALIO 18, 19 ir 20 dienomis BALFo centro valdybos direktorių suvažiavimas įvyks Clevelande. Rengia Clevelando skyrius

- LAPKRIČIO 9 d. – Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

- LAPKRIČIO 16 d. – "Lietuvių Dienos" - koncertuoja ansamblis "LIETUVA". Rengia LB.

- LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

- LAPKRIČIO 23 d. – šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės Minėjimą

- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

Štai tie, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

LB Cape Cod'o apylinkė	50.00
Černis I., W. Bloomfield ...	30.00
Ateities klubas, Clev. Sk. ...	25.00
Štuopis J., Sharon	20.00
Ščiuka A., Dorchester	20.00
Bakšys J., So. Boston	20.00
Vakselis A., Richmond H. ...	20.00
Vinclovas I., Mayfield V. ...	20.00
Pranckevičius B., Evergreen Pk	20.00
Augonis S., So. Boston	13.00
Nenortas K., Dorchester	10.00
Treins G., Seminole	10.00
Dautartas Z., Chesterland ..	10.00
Glebus J., Brunswick	10.00
Dulieba T., Cleveland	10.00
Šlapelis J., Euclid	10.00
Cicėnas K., Woodridge	10.00
Dūda Br., Valencia	10.00
Raugalis J., Waterbury	10.00
Pesys A., Dearborn Hts.	5.00
Zubrickas V., Chipley	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Lietuvių Bendruomenės Cleveland'o apylinkės susirinkimo prezidiumas. V. Bacevičiaus nuotraukoje iš kairės: P. Joga, B. Vedegienė, T. Kalvaitienė, V. Šilėnas, A. Stungienė ir dr. V. Stankus

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235th STREET DOUGLASTON, NEW YORK 11363

TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Pavasaris Lietuvoje

Skrydžių kainos iš New Yorko į Vilnių ir atgal:

Nuo gegužės 16 d. iki birželio 5 d. \$650

(plius mokesčiai)

Kainos sumažintos, skrendant ir iš kitų miestų.

Prašykite mūsų brošiūros apie keliones į Lietuvą, Latviją ir Estiją.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

Nuoširdžiausiai dėkojame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriui už 1000 dolerių auką "Dirvai".

Wanted Brown & Sharpe screw machinist must have 10 year experience and be willing to work 15-20 hours per week. **Retirees welcome**
Respond to:
Testo Manufacturing Co.
(216) 621-9435

STRONGSVILLE TRAVEL

Tel. (216) 238-6878

1-800-525-8292

Fax (216) 826-1241

Aviabilietai į Lietuvą, Amerikos ir Europos šalis. Prieinamos kainos! Bendradarbiaujame su visomis avialinijų kompanijomis. Bilietai pristatomi į namus.

Žvaigždutė Motiejūnienė (216) 289-0608
Bendrovės dalininkė - Gražina Kudukienė

DIRVA

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt ir
 Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
 Telefonas: 531-7770

*Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
 teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
 Didelė aikštė automobiliams pastatyti.*

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
 available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
 Pinigai pervedami doleriais.
 Sutvarkomi palikimai.
 Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.
 Komercinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -
 Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
 Willoughby Hills, OH 44092
 Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
 Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KAIP KALBAME APIE LIETUVĄ?

Redaktoriaus skiltyje straipsnis "Rašančiųjų atsakomybė", sukėlė minčių, kuriomis čia ir noriu pasidalinti. Labai teisingai redaktorių pastebi ir mums primena: "Pati sudėtingiausia užsienio lietuvių pokalbių tema – santykiai su vėl nepriklausoma Tėvyne... Ar reikia numesti straipsnį, pamąčius, kad jame sudėtingiau rašoma apie Lietuvą? Ar jau reikia pasakyti: "Tesižino tie lietuviai, nieko nebenoriu apie juos girdėti"? Tai labai liūdna girdėti tokius ir dar kitokius apibendrinimus. Pavyzdžiui, užklausa gerą pažįstamą: "Kada važiuoji į Lietuvą?" Jo atsakymas: "Aš į Brazausko (anksčiau sakydavo Šlezevičiaus) Lietuvą nevažiuosiu". Aišku, su tokiais

"išminčium" kalba baigta. Tačiau, ar nėra galimybės tokią mūsų galvojimą pakeisti? Ačiū, Dievui, kad Lietuvos žmonės nebėra tokie pesimistiški. Jie žino, kad panorės ir išsirinks kitus savo tautai vadus. Jie džiaugiasi, kad jau nebėra tų "maskolių", kurių visuomet reikėjo bijotis, kad gyvena laisvoje Lietuvoje, nors joje ir daug trūkumų yra.

Dar kas man gana keistokai atrodo. Skaitau spaudoje stiprią kritiką, apie Lietuvos politikų daromas klaidas. Dažniausiai rašoma labai negatyviai. Aš norėčiau pasiūlyti, kad mūsų laikraščiai išvestų skiltį, kurioje galima būtų ne vien kritikuoti, bet išreikšti savo nuomonę. Sakykime, ką nors panašaus:

"Jeigu aš būčiau Lietuvos prezidentu, pirmiausiai dėčiau visas pastangas atstatyti Lietuvos ūkį. Aprūpinti Lietuvos ūkininkus reikalingais ūkio padarbiais. Parūpinti geros rūšies sėklų, reikalui esant, importuoti iš užsienio. Padaryti taip, kad javams ir daržovėms, bei vaisių derliui atėjus būtų paruošta gera rinka pardavimui. Jeigu reikėtų, ir su valdžios pagalba. Sumažinti ūkininkams mokesčius, imtis iniciatyvos, kad jiems būtų geras pragyvenimo šaltinis. Ir t.t.

Mano manymu, rašant pozityviai, dalinantis savo mintimis, gal kokia viena ar kita mintis gali patikti ir tiems, kurie tą laikraštį Lietuvoje skaito.

Dana ČIPKIENĖ
 Cleveland, OH

RINKIMAI IR ATOSTOGOS

Rašau lietuviams, gyvenantiems Amerikoje. Ten yra ir mano giminių. Jie visai nesusigauja, kas pas mus dedasi. Mano dėdė galvoja, kad pas mus yra demokratija, sako, kad ir jie būna nepatenkinti politikais, kuriuos išsirenka. Todėl renka kitus.

Dabar Lietuvoje vis rašo apie rinkimus. Bet visi

aiškina, kad jų negalima pankstinti, nes tam trukdo atostogos(!). Apie kokias atostogas mūsų rašinėtojai plūrupia? Dovanokite, esu žemaitis, sakau taip, kaip yra.

Labai daug žmonių neburi darbo. Jų "atostogos" rinkimams netrukdo. Dirbau dideliame paukštyne. Dabar ten net sienos griūva, langų

ir stogo šiferio seniai nebėra. Viršininkai išsidalino techniką, gyvulius ir pinigus.

Pensininkai irgi netrukdo balsuoti. Mano sesuo dirba pas "mafijozą", kuris atostogų jai nežada. Atostogauja tik mūsų išrinktieji. Jiems ir be rinkimų gerai.

I.BUDRAITIS, Telšiai

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
 CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
 Fax: (216) 831-5028

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL
ATPIGINTI SKRYDŽIAI Į LIETUVĄ

Viską sužinosite, paskambinę Ritai

Geriausios kainos skrendant su:

FINNAIR, SAS, LUFTHANSA, KLM, LOT

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

RITA STAŠKUTĖ

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
 Cleveland, OH. 44119
 (216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
 Pepper Pike, Oh. 44124
 (216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
 ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
 penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
 šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
 sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000